PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PLANU OGÓLNEGO GMINY

CHŁOPICE

Wykonanie:

mgr inż. Ewa Ataman
mgr inż. Gabriela Samborowska

Chłopice 30.06.2025r.

ENIGMA Podpisany elektronicznie przez Robert Wojciech Orzechowski 21.08.2025 9:44:51 +02'00'

WSTĘP

. Przedmiot opracowania 3

. Podstawy formalno-prawne opracowania 3

. Cel i zakres merytoryczny opracowania 3

. Metody pracy i materiały źródłowe 4

ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu 6

. Charakterystyka i stan poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich powiązań 8

6.1 Ukształtowanie terenu 8
6.2 Budowa geologiczna i warunki gruntowe 9
6.3 Zasoby surowcowe 10
6.4 Warunki wodne 10
6.5 Gleby 13
6.6 Flora i fauna 15
6.7 Jakość powietrza 19
6.8 Klimat akustyczny 20
6.9 Warunki klimatyczne 21
6.10 Pole elektromagnetyczne 21
6.11 Formy ochrony przyrody 22
6.12 Powiązania ekologiczne 23
6.13 Krajobraz 24
6.14 Dziedzictwo kulturowe 25

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

. Ocena rozwiązań i ustaleń planu ogólnego 26

7.1 Cel opracowania projektu planu ogólnego 26
7.2 Ustalenia projektu planu ogólnego 27
7.3 Analiza zgodności projektu planu ogólnego z celami ochrony środowiska określonymi w dokumentach międzynarodowych, unijnych i krajowych 31
7.4 Zgodność projektu planu ogólnego z przepisami ustaw 34
7.5 Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego 35
7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu ogólnego 35

. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu 36

8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu, gleby i zasoby naturalne 36
8.2 Oddziaływanie na warunki wodne 37
8.3 Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną 39
8.4 Oddziaływanie na ludzi 40
8.5 Oddziaływanie na powietrze i klimat 42
8.6 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne 42
8.7 Oddziaływanie na krajobraz 43
8.8 Oddziaływanie na formy ochrony przyrody 44
8.9 Oddziaływanie transgraniczne 44

. Rozwiązania alternatywne 44

. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko 45

. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu 45

. Streszczenie w języku niespecjalistycznym 46

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Chłopice, wywołanego uchwałą nr IV/21/2024 Rady Gminy Chłopice z dnia 8 lipca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego gminy Chłopice. Opracowanie dotyczy gminy wiejskiej Chłopice, położonej we wschodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie jarosławskim. Gmina składa się z 7 sołectw. Siedzibą władz Gminy jest miejscowość Chłopice. Powierzchnia Gminy to 49,11 km^2.
Dla gminy Chłopice obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jednak w związku z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ten dokument przestanie obowiązywać w dniu wejścia w życie planu ogólnego gminy lub do dnia 30 czerwca grudnia 2026 r. Dotychczasową strukturę użytkowania gminy Chłopice planuje się dostosować do obecnie obowiązujących przepisów prawa oraz do wytycznych dokumentów wyższego rzędu. Przedmiotowy dokument zapewni ład przestrzenny i funkcjonalny gminy.

2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.), na organie administracji opracowującym m. in. projekt planu ogólnego spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. dokumentu. W tym zakresie nowa ustawa zmienia i precyzuje obowiązujące przed jej wejściem w życie zapisy art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz. U. z 2006 r. poz. 129, ze zm.). Stanowi ona jednocześnie dostosowanie polskich regulacji prawnych do ustaleń zawartych w dyrektywach Wspólnot Europejskich. W myśl ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Sporządzenie planu ogólnego gminy – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130) – ma na celu przede wszystkim, w oparciu o istniejące uwarunkowania, określenie stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych, oraz określenie obszarów uzupełnienia zabudowy, i obszarów zabudowy śródmiejskiej.
Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska. Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne dla każdego planu ogólnego, o ile projekt planu nie uzyska odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynikającego ze stosownego uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi. Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem planu ogólnego, jest przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Gminy w sprawie uchwalenia planu ogólnego.

3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Celem niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko planu ogólnego Gminy Chłopice jest ocena wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu ogólnego gminy form zagospodarowania przestrzennego, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o*

środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*,
d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
e) przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
b) rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.
Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Analiza zawarta w prognozie dostosowana jest do stopnia szczegółowości zapisów projektowanego dokumentu, a informacje w niej zawarte zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. W prognozie dokonano opisu stanu środowiska w sposób umożliwiający określenie rodzajów i skali przewidywanych oddziaływań oraz zaproponowano rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ ustaleń projektu planu na środowisko. Określono także możliwości podniesienia kondycji i sprawności funkcjonowania systemów przyrodniczych. Wszystkie materiały źródłowe wymieniono poniżej:

1) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U 2025 poz. 647)
2) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478),
3) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 ze zm.),
4) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U z 2024 r. poz.1130 ze zm.),
5) ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 82),
6) ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.),
7) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz.U. z 2023 r. poz.633 ze zm.)
8) rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. *w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych* (Dz. U. z 2012 r. poz. 463),
9) rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
10) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.),
11) rozporządzenie Ministra Środowiska z 22 czerwca 2017 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2017 r, poz. 1416),
12) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
13) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408),
14) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380, tekst jednolity),
15) rozporządzenie Ministra Środowiska z 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713, tekst jednolity),
16) DZ. U. dnia 3 września 2021 r. Poz. 1615 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy,
17) Ocena oddziaływania na środowisko. Teoria i praktyka, Jacek Krystek, Wydawnictwo Naukowe PWN 2021 r.,
18) Oceny oddziaływania na środowisko w praktyce, Redakcja naukowa Bartosz Rakoczy, Karolina Karpus, Grzegorz Klimek, Mateusz Mierkiewicz, Małgorzata Szalewska, Karolina Szuma, Jan Szuma, Katarzyna Wesołowska, Wolters Kluwer Polska 2017 r.,
19) Zmiany klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenach oddziaływania na środowisko. Podręcznik (Instytut Ochrony Środowiska – PIB, 2021),
20) Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (dokument KE z 2013 roku udostępniony na stronie GDOŚ),
21) Klasyfikacja stopnia antropogenicznego przekształcenia krajobrazu i jej zastosowanie w planie ochrony Poleskiego Parku Narodowego. Chmielewski T.J., Michalik-Śnieżek M., Kułak A., 2014, PEK, T. XXXVIII, 107-124,
22) mapa topograficzna dla obszaru gminy Chłopice,
23) mapa zasadnicza w skali 1:20000 dla obszaru gminy Chłopice,
24) geoportal.gov.pl,
25) bdl.stat.gov.pl,
26) bdl.lasy.gov.pl,
27) geolog.pgi.gov.pl
28) mapa.korytarze.pl,
29) baza.pgi.gov.pl,
30) karty.apgw.gov.pl,
31) wody.gov.pl,

32) wody.isok.gov.pl,
33) crfop.gdos.gov.pl,
34) uchwała IV/21/2024 Rady Gminy Chłopice z dnia 8 lipca 2024 w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego gminy Chłopice,
35) uchwała nr XVII/110/2001 Rady Gminy Chłopice z dnia 26 lutego 2001 r. w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chłopice",
36) Strategia rozwoju gminy Chłopice 2022-2030, Eurokoncept Daniel Smuczek,
37) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego – perspektywa 2030,
38) Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2023. Rzeszów: Główny Inspektor Ochrony Środowiska B.Michalak, Jolanta Bieniek, Radosław Kopeć
39) Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby planu ogólnego gminy Chłopice, Chłopice 2025 r.,
40) Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028
41) Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2024-2027 z Perspektywą do 2031 r. Zespół autorski firmy ATMOTERM S.A.

ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Gmina Chłopice to gmina wiejska, położona w powiecie jarosławskim, w województwie podkarpackim, graniczy z powiatem przemyskim, we wschodniej części województwa podkarpackiego. Zlokalizowana jest przy południowej granicy powiatu.
Gmina ma charakter wiejski, a jej powierzchnia wynosi 4911 ha co stanowi 4,77% powierzchni powiatu. Liczba mieszkańców na dzień 31.12.23 r. wynosiła 5 216, a gęstość zaludnienia 107, os/km^2.

Rys.1. Położenie Gminy Chłopice na tle sąsiednich gmin, opracowano na podstawie: Chłopice - System Informacji Przestrzennej

Sąsiaduje z gminami:

- od wschodu graniczy z gminą Radymno,
- od północy z gminą Pawłosiów i Jarosław,
- od zachodu z gminą Roźwienica
- od południa z gminą Rokietnica i Orły (gmina Orły położona jest w powiecie przemyskim).

Rys. 2. Rozmieszczenie sołectw na terenie gminy Chłopice, opracowano na podstawie bazy PRG udostępnianej przez GUGiK

W skład gminy Chłopice wchodzi 7 sołectw: Boratyn, Chłopice, Dobkowice, Jankowice, Lutków, Łowce i Zamiechów. Do największych sołectw gminy należą Łowce, Chłopice i Boratyn.
Gmina Chłopice jest gminą o typowo rolniczym charakterze. Użytki rolne stanowią 82% powierzchni gminy, tylko 3% to użytki leśne. Przez Chłopice przepływa rzeka Łęk Rokietnicki. Na terenie gminy Chłopice nie ma żadnej miejscowości posiadającej status miasta, najbliższą aglomeracją jest miasto Jarosław. Funkcję centrum usługowo-administracyjnego w gminie pełni miejscowość Chłopice.
Gmina Chłopice posiada korzystny układ komunikacyjny. Położona jest w odległości 8 km na południe od Jarosławia i rozciąga się wzdłuż szlaków komunikacyjnych łączących Jarosław z Pruchnikiem, Kidałowice - Żurawica, Chłopice – Radymno. Przez teren gminy przebiega odcinek autostrady A – 4.

Grunty rolne	Grunty leśne zadrzewione zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Tereny różne
4337,24 ha 88,32%	140,48 ha 2,86%	405,46 ha 8,26	27,55 ha 0,56	0,27ha 0,01%

Tabela. 1. Struktura użytkowania na terenie gminy Chłopice, opracowanie własne

Najważniejszą dziedziną gospodarki gminy jest rolnictwo, o czym świadczy wysoki wskaźnik powierzchni użytkowanej rolniczo, w gminie panują korzystne warunki przyrodnicze sprzyjające uprawom zbóż, roślin okopowych oraz warzyw i owoców. Zabudowa mieszkaniowa ukształtowana została w oparciu o podstawową i tradycyjną funkcję gminy, jaką jest rolnictwo. Strukturę osadniczą gminy Chłopice wyznacza zabudowa mieszkaniowa wchodząca w skład gospodarstw rolnych (zabudowa zagrodowa) ukształtowana w oparciu o dostępność komunikacyjną.

6. Charakterystyka i stan poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań

6.1 Ukształtowanie terenu

Gmina Chłopice, zgodnie podziałem na jednostki fizycznogeograficzne, położona jest w granicach podprowincji Podkarpacie Północne, w obrębie makroregionu Kotlina Sandomierska, w granicach którego wyodrębniono mezoregiony: Podgórze Rzeszowskie, Dolina Dolnego Sanu.

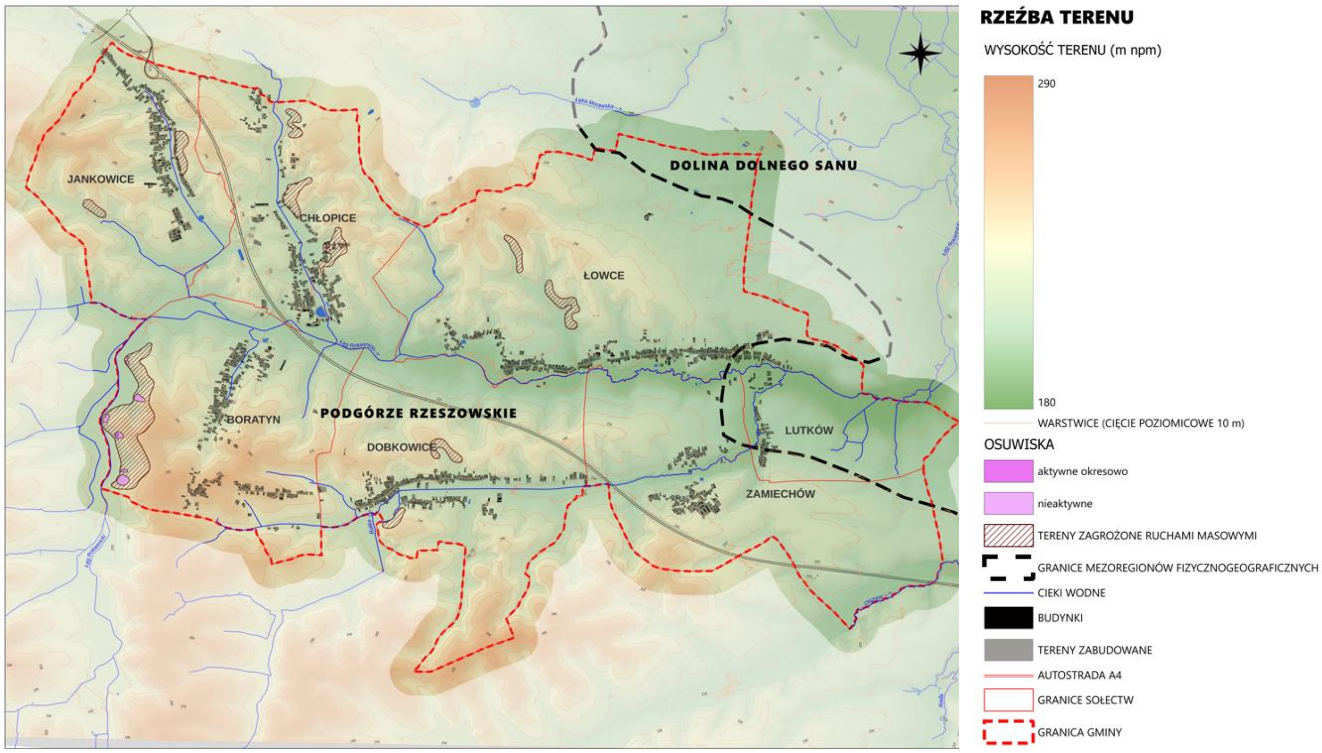

Rys. 3. Rzeźba terenu, opracowanie własne na podstawie NMt 2023, i danych SOPO w PIG-PIB

Obszar opracowania położony jest głównie na terenie Podgórza Rzeszowskiego. Jest to przylegająca do Pogórza Dynowskiego podkarpacka część Kotliny Sandomierskiej pomiędzy dolinami Sanu i Wisłoka, wygięta w kształcie łuku o cięciwie około 60 km wzdłuż linii Rzeszów – Przemyśl. Na terenie gminy znajdują się płaskie garby tego podgórza wznoszące się przeciętnie na wysokość 210 – 260 m n.p.m. Są to rozległe, łagodne wzniesienia o zróżnicowanym nachyleniu. Rzeźbę terenu omawianego obszaru urozmaicają doliny rzeczne bocznych dopływów o szerokości w granicach 30 – 600 m. Są to formy erozyjne o płaskich, podmokłych dnach i bardzo zróżnicowanym kształcie zboczy. Lokalnie, w sąsiedztwie dolin deniwelacje terenu są większe i mogą dochodzić do 30m.
Niewielki obszar gminy w części północno- wschodniej i wschodniej położony jest w obrębie Doliny Dolnego Sanu. Jest to szeroka bruzda erozyjna o długości 130 km, szerokości około 10 km , rozciągającą się od wylotu Sanu z Karpat pod Przemyślem po ujście do Wisły poniżej Sandomierza. Na terenie gminy w części północno – wschodniej znajduje się fragment terasy nadzalewowej rzeki San. Jest to obszar w zasadzie płaski, gdzie wysokości względne na większości terenu nie przekraczają 10m.

Na na terenie gminy Chłopice znajduje się 8 obszarów osuwiskowych (aktywnych i nieaktywnych) o łącznej powierzchni 2,54 ha, co stanowi 0,05% powierzchni gminy. 99,84% powierzchni obszarów osuwiskowych przypada na miejscowość Boratyn, zlokalizowaną na terenie Podgórza Rzeszowskiego w południowo – zachodniej części gminy, mniejsze powierzchnie zlokalizowane są w sołectwach: Chłopice, Dobkowice, Łowce, Jankowice.

6.2 Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Pod względem geologicznym obszar gminy Chłopice leży w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego. Jest to obniżenie przedgórskie, powstałe wskutek wygięcia brzegu platformy pod naciskiem nasuwającego się górotworu Karpat w czasie orogenezy alpejskiej.

W obrębie zapadliska bezpośrednio na osadach kambryjskich leżą osady neogenu (miocenu). Najstarsze z nich datowane na środkowy miocen (zwane warstwami baranowskimi), wykształcone są jako szare łupki margliste z wkładkami piaskowców i mułowców. Powyżej nich zalega warstwa poziomu chemicznego reprezentowana przez anhydryty z wkładkami łupków. Na warstwie poziomu chemicznego leży środkowo – górnomioceńska seria osadów ilasto – piaszczystych o zmiennym zapiaszczeniu określanych jako iły krakowieckie lub warstwy przeworskie. Iły krakowieckie są przykryte osadami czwartorzędowymi, które osadziły się na obszarze gminy w czasie zlodowaceń południowopolskich. Są to głównie gliny zwałowe, które lokalnie rozdzielone są poprzez osady fluwioglacjalne.
W czasie zlodowaceń środkowopolskich lądolód nie wkroczył na omawiany obszar. Z tego okresu pochodzą piaski, żwiry i mułki rzeczne, przykryte przez osady młodsze, głównie lessy. Lessy z okresu zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego tworzą zwartą powierzchnię na terenie całego obszaru gminy. Ze schyłkiem ostatniego zlodowacenia rozpoczęły się intensywne procesy stokowe, które doprowadziły do powstania glin, piasków i glin z rumoszem, solifukacyjno – deluwialnych. Osady te odsłaniają się lokalnie w zachodniej części gminy. Są to osady tworzące się u podnóża wzgórz, pochodzące z wypłukania (erozja) przez wody opadowe z glin, lessów i pokryw zwietrzelinowych występujących na stokach. Najmłodsze osady należące do holocenu występują w dolinie rzeki Łęg Rokietnicki i jej dopływów. Są to piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.
Na terenie gminy lokalnie występują grunty antropogeniczne. Są one efektem przekształceń terenu związanych z jego zagospodarowaniem. Są to głównie warstwy nasypów budowlanych i niebudowlanych zlokalizowane na terenach zabudowy mieszkaniowej, przemysłowej, a także na terenach komunikacyjnych.

Warunki geotechniczne posadowienia obiektów

W granicach gminy ze względu na budowę geologiczną występują zróżnicowane warunki posadowienia budynków i rozwoju budownictwa.

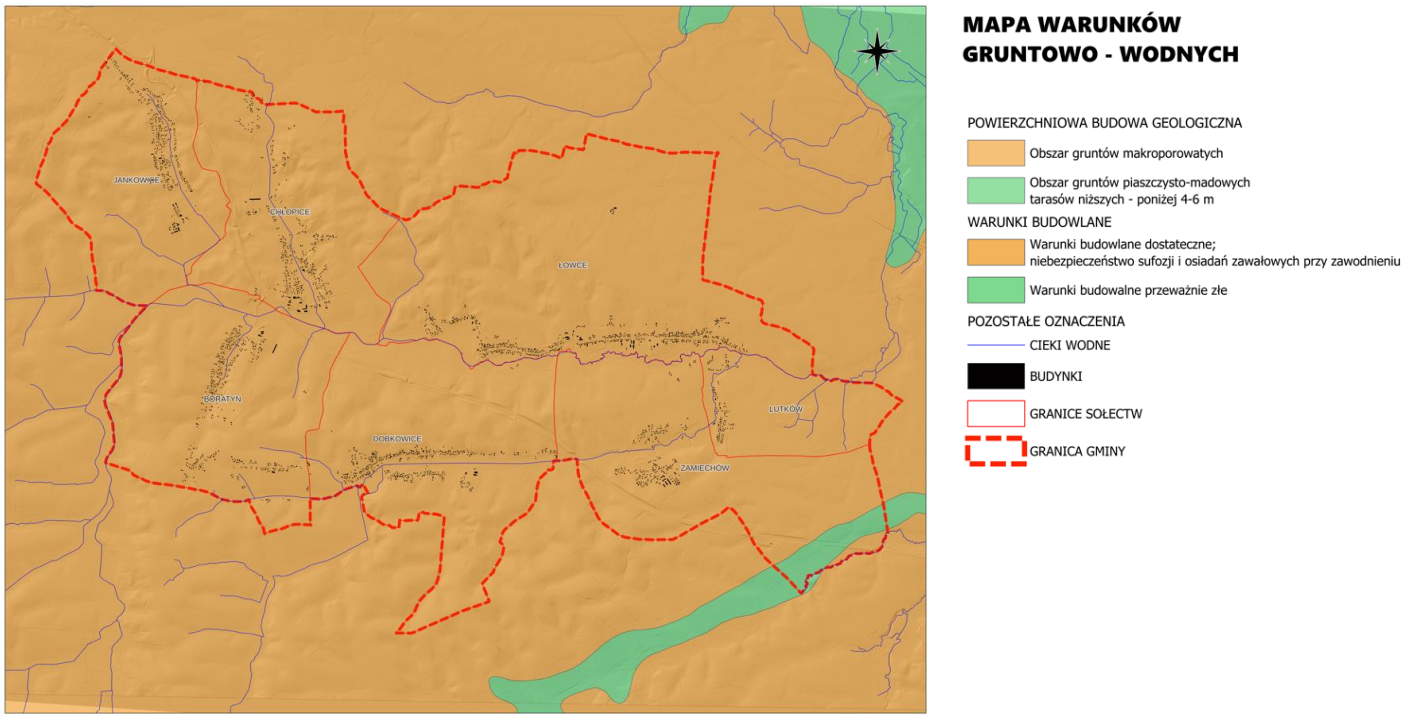

Rys. 4. Warunki gruntowo-wodne, opracowanie własne na podstawie danych PIG

W obrębie podłoża lessowego występują dostateczne warunki budowlane. Jest to obszar gruntów makroporowatych, gdzie występuje niebezpieczeństwo sufozji i osiadań zawałowych w warunkach zawodnienia. Na lessach można jednak z powodzeniem lokalizować lekką zabudowę, pod warunkiem niedopuszczenia do występowania wody w wykopach fundamentowych i później w czasie eksploatacji obiektu. Szczególne niebezpieczne dla podłoża są awarie sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Ponadto na lessach tworzą się gleby chronione, w związku z tym tereny te w większości nie są rozpatrywane jako podłoże budowlane.
Utrudnienia dla budownictwa obiektów i sieci z uwagi na nośność i stabilność gruntów oraz warunki występowania wód gruntowych, związane są przede wszystkim z gruntami organicznymi o zróżnicowanej zawartości próchnicy. Są to przede wszystkim torfy oraz mady rzeczne, zlokalizowane w dolinie rzeki Łęg Rokietnicki i jej dopływów, a także w dolinie rzeki rzeki Olszyna (południowo – wschodnia część obszaru). Są to grunty słabonośne lub całkowicie nie nadające się do posadowienia budynków, co wynika z bardzo słabych parametrów geotechnicznych oraz wysokiego poziomu wód gruntowych. W zależności od kubatury planowanych obiektów i głębokości ich posadowienia, fundamentowanie bezpośrednie wymagać może wykonania zabiegów wzmacniających podłoże gruntowe tj. wymiany lub/i stabilizacji gruntów. W przypadku skrajnie niekorzystnych warunków gruntowo-wodnych, konieczne będzie posadowienie obiektów poprzez fundamenty pośrednie tj. pale lub studnie opuszczane. Na etapie wykonywania projektu budowlanego, należy przeprowadzić szczegółowe rozpoznanie geotechniczne przedmiotowego terenu, obejmujące swym zasięgiem cały obszar przeznaczony pod zabudowę. W szczególności zaleca się wykonanie dodatkowych otworów badawczych do głębokości zalegania podłoża nośnego o wymaganej miąższości, przy uwzględnieniu strefy oddziaływania projektowanych obiektów na podłoże gruntowe, uzupełnionych o stosowne sondowania i badania laboratoryjne gruntów, w nawiązaniu do stwierdzonych w trakcie wierceń warunków gruntowo – wodnych.
Szczególne utrudnienia występują w przypadku torfów, które charakteryzują się wysoką podatnością na osiadanie w wyniku odwadniania i bardzo niskimi parametrami wytrzymałościowymi w wyniku nawadniania gruntu. Lokalizacja zabudowy na tego typu podłożu jest niewskazana.
Doliny rzek na terenie gminy, gdzie znajdują się gleby organiczne, tworzą lokalne ciągi ekologiczne. Zainwestowanie może naruszyć stosunki wodne i niekorzystnie wpływać na bioróżnorodność wilgotnych siedlisk, co skutkowałoby zachwianiem równowagi ekologicznej na terenie gminy i w obszarach położonych w jej sąsiedztwie. Obszary te mogą być zalewane w czasie powodzi.

6.3 Zasoby surowcowe

Na terenie gminy nie występują większe ilości surowców mineralnych przydatnych do wykorzystania na skalę przemysłową. Powszechnie występują tu kopaliny pospolite. Są to : kruszywa naturalne - stropowe partie pyłów eolicznych, które można wykorzystać dla celów ceramicznych, a także piaski i żwiry wodno-lodowcowe wykorzystywane w budownictwie. Największe zasoby tych kopalin występują w rejonie wsi Boratyn i Dobkowice.
Teren gminy w części północnej, zachodniej, północno-wschodniej i południowo-zachodniej został objęty koncesją (Nr 24/99/p) na poszukiwanie i rozpoznanie złóż węglowodorów. Nie występują tu tereny i obszary górnicze udokumentowanych złóż wyznaczone zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze.
Na terenie gminy Chłopice znajdują się zlikwidowane odwierty poszukiwawcze, od których należy zachować strefę wolną od zabudowy o promieniu 5 m. Dopuszcza się możliwość w terenach wolnych od zabudowy prowadzenie prac poszukiwawczych tj. badań geofizycznych i wierceń za gazem ziemnym i ropą naftową oraz budowę infrastruktury technicznej związanej z eksploatacją złóż ropy naftowej i gazu ziemnego.

6.4 Warunki wodne

Wody podziemne

W obszarze opracowania wody podziemne występują w czwartorzędowym piętrze wodonośnym. Użytkowy poziom wodonośny występuje w osadach żwirowo - piaszczystych z otoczakami, lokalnie zaglinionych. Zasilanie wód podziemnych odbywa się tu poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także infiltrację wód powierzchniowych. Poziom wodonośny w sąsiedztwie rzek uzależniony jest ściśle od jej stanów. Poziom wodonośny występuje na ogół na głębokości do 5 -15 m poniżej powierzchni terenu. Miąższość utworów czwartorzędowych zalegających w dolinach dochodzi najczęściej do 10 m, rzadziej do 20 m. Poza dolinami, na wysoczyznach górne partie żwirów i piasków, osiągają miąższości nawet ponad 5m. Wody omawianego poziomu mają ciągły horyzont o charakterze swobodnym.

W rejonach, gdzie utwory czwartorzędowe, przykryte są warstwą utworów pylastych i lessów, infiltracja opadowa bywa utrudniona, a co za tym idzie zasilanie jest ograniczone. W tych rejonach wody mogą występować pod niewielkim ciśnieniem. Wydajności w czwartorzędowym poziomie wodonośnym wahają się w szerokich w szerokich granicach od poniżej 10m3/h do 50 m3/h.
Lokalizacja gminy Chłopice z punktu widzenia regionalizacji hydrogeologicznej odpowiada strefie regionu przedkarpackiego (nr XIII;26,27), a dokładniej, jednostkom hydrologicznym o symbolach: 1abQI, 1bQII .

JEDNOSTKI HYDROLOGICZNE	
*1ab**Q**I*	*1b**Q**II*
Występują wodonośne utwory czwartorzędowe przykryte od powierzchni terenu warstwą utworów nieprzepuszczalnych o miąższości od kilku do kilkunastu metrów. Średnia miąższość warstwy wodonośnej dochodzi do 7,3 m, średni współczynnik filtracji 18,6 m/24h. Wydajność potencjalna waha się w szerokich granicach od poniżej 10 do 50 m3 /h. Obejmuje tereny położne w zachodniej, północno – zachodniej, południowej, południowo – wschodniej i środkowej części gminy. Odpływ wód podziemnych odbywa się w kierunku południowo - wschodnim i północno-zachodnim.	*Związana jest z piaszczystymi i piaszczysto - żwirowymi osadami czwartorzędu występującymi na obszarze Podgórza Rzeszowskiego. Miąższość utworów wodonośnych mieści się najczęściej w przedziale od 5 do 10 m. Zwierciadło wody ma charakter napięty. Głębokość warstwy wodonośnej wynosi 10 - 20 m. Wydajności studni osiąga wartość od 10 - 30 m3 /h. Odpływ wód podziemnych odbywa się w kierunku północnym i północno-wschodnim (do Sanu). Obejmuje tereny wschodniej części gminy.*

Tabela. 2. Charakterystyka jednostek hydrologicznych na terenie gminy Chłopice

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), większa część obszaru gminy Chłopice znajduje się w granicach JCWPd 136, niewielki fragment terenu w północno zachodniej części położony jest w JCWPd 153. Wody podziemne ze względu na swój charakter szczelinowo - porowy narażone są na zanieczyszczenia pochodzące głównie z rolnictwa i komunikacji.
Obszar gminy Chłopice nie znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Najbliżej położony zbiornik (GZWP 429 - Dolina Przemyśl) położony jest w odległości ok. 3,5 km na wschód o wschodniej granicy gminy. Na terenie gminy występują ograniczenia wynikające z ustanowienia rozporządzenia nr 26/ 2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 27 grudnia 2012r. strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej składającego się z dwóch studni głębinowych podstawowych (S-1, S-2) oraz dwóch studni rezerwowych (S-1bis i S-2bis) zlokalizowanego w miejscowości Tapin dla potrzeb wodociągu grupowego Tapin-Rokietnica-Czelatyce-Tuligłowy, gmina Rokietnica, powiat jarosławski, województwo podkarpackie (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2012 r. poz.3373, zmiana: Dz. Urz. Woj. Podk. z 2017 poz.3596).

Wody powierzchniowe

Zgodnie z podziałem obszaru Polski na obszary dorzeczy oraz regiony wodne, gmina Chłopice położona jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Górnej - Wschodniej Wisły. Na sieć hydrograficzną gminy składają się rzeki, rowy melioracyjne, stawy a także zagłębienia bezodpływowe.

Rzeki

Główną oś hydrograficzną gminy stanowi Łęg Rokietnicki wraz z prawobrzeżnym dopływem: Białka i lewobrzeżnym dopływem: Dopływ w Chłopicach. Wzdłuż południowo - wschodniej granicy gminy płynie niewielki fragment rzeki Olszyna (dopływ rzeki Rada), a wzdłuż fragmentu południowej - zachodniej granicy sołectwa Jankowice, płynie Dopływ w Rudołowicach (lewobrzeżny dopływ Łęgu Rokietnickiego)

RZEKI		
Łęg Rokietnicki	**Białka**	**Dopływ w Chłopicach**
(ciek naturalny, rzeka, rząd III) – lewostronny, dopływ Sanu, do którego uchodzi na południe od Jarosławia w okolicy wsi Tuczempy, poza terenem opracowania. Rzeka wypływa z północnych zboczy Pogórza Dynowskiego na terenie wsi Wola Rokietnicka. Rzeka ma charakter cieku naturalnego i płynie w korycie osiągającym szerokość 1,5 - 5m. Jej całkowita długość wynosi 33125,61 m, z czego w granicach gminy płynie na odcinku 13500 m, przez tereny rolne i zurbanizowane. Rzeka płynie	(ciek naturalny, struga, rząd IV) jest prawobrzeżnym dopływem Łęgu Rokietnickiego o całkowitej długości 11658,18 m. Na terenie gminy płynie na odcinku 6500 m z południowego – zachodu w kierunku północno – wschodnim. W granicach gminy szerokość koryta wynosi od 1,5 – 5 m. W zlewni rzeki dominują tereny zabudowane oraz grunty rolne. Na stan jakości wód mają wpływ zanieczyszczenia komunalne, a także pochodzenia rolniczego.	(ciek naturalny, rząd IV) jest lewobrzeżnym dopływem Łęgu Rokietnickiego o całkowitej długości 4923,14 m. W granicach gminy płynie przez łąki, pastwiska, grunty orne, a także tereny zabudowane. W granicach gminy szerokość koryta wynosi poniżej 1,5 m.

wzdłuż zachodniej granicy gminy z południa w kierunku północnym, przy południowej granicy sołectwa Jankowice zmienia kierunek na wschodni i płynie równoleżnikowo przez środkową część gminy aż do wschodniej granicy		

Tabela. 3. Charakterystyka rzek na terenie gminy Chłopice

Doliny rzeczne wraz z towarzyszącymi mokradłami stanowią rezerwuar bioróżnorodności, dlatego szczególnie istotne jest by nie doprowadzić do przerwania ich ciągłości, a tym samym zaniku cennych ekosystemów wodnych.

Zbiorniki wód stojących

Grunty pod stawami zajmują na terenie gminy powierzchnię 0,66 ha co stanowi zaledwie 0,01 % jej powierzchni. Są to zbiorniki antropogeniczne, które pełnią głównie funkcję retencyjną i rekreacyjną. Największe skupisko stawów zlokalizowane jest na obszarze sołectwa Chłopice w jego południowej części.

Urządzenia i systemy melioracyjne

W granicach administracyjnych gminy znajdują się tereny użytkowane rolniczo, które zostały poddane zabiegom melioracyjnym. Zabiegi melioracyjne służyły wyłącznie odwadnianiu bagiennych i podmokłych terenów, położonych w dorzeczu Łęgu Rokietnickiego. Łącznie grunty pod rowami zajmują powierzchnię ok. 14,61 ha, co stanowi 0,29 % powierzchni gminy. Największe zagęszczenie rowów melioracyjnych występuje w dolinie rzeki Łęg Rokietnicki, Białka oraz w dolinie rzeki Olszyna. Cieki przepływające przez obszar gminy mają znaczenie irygacyjne, umożliwiające odpływ nadmiaru wody w okresach wysokich stanów oraz zasilające w wodę przyległe tereny rolnicze w okresie niedoboru wilgoci.

Jednolite części wód powierzchniowych

Podział wód na części i ich identyfikacja wykonany został zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE (RDW) (2000). Gmina Chłopice położna jest w obrębie czterech zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (JCWP RW). Dwie zlewnie JCWP (Łęg Rokietnicki, Rada) to potoki lub strumienie nizinne. Pozostałe (San od Wiaru do Wisłoka; Mleczka od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierek) to rzeki nizinne. Wszystkie JCWP na terenie gminy posiadają status naturalnych części wód (NAT).

JCWP [nazwa]	***Kod JCWP***	***Typ JCWP***	***Status JCWP***	***Regiony Wodne***
Rada	RW200009225329	PN - potok lub strumień nizinny	NAT – naturalna część wód	Region wodny Górnej – Wschodniej Wisły
Łęg Rokietnicki	RW200009225529	PN - potok lub strumień nizinny	NAT – naturalna część wód	Region wodny Górnej – Wschodniej Wisły
San od Wiaru do Wisłoka	RW2000112259	RzN - Rzeka nizinna	NAT – naturalna część wód	Region wodny Górnej – Wschodniej Wisły
Mleczka od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierek	RW200011226899	RzN - Rzeka nizinna	NAT – naturalna część wód	Region wodny Górnej – Wschodniej Wisły

Tabela. 4. Wykaz JCWP RW występujących na obszarze gminy Chłopice

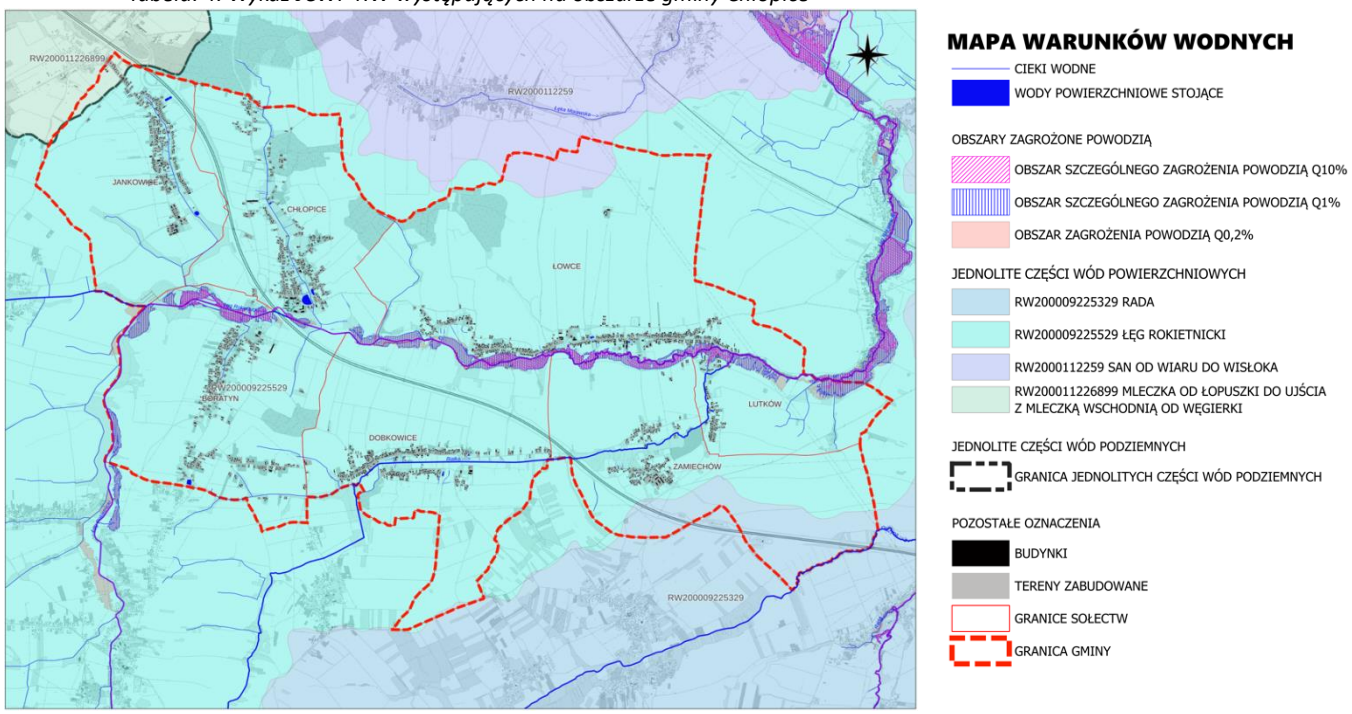

Rys. 5. Warunki wodne, opracowanie własne na podstawie Wody Polskie

Zagrożenia powodziowe

Dane udostępnione przez Państwowe Gospodarstwo Wodne - Wody Polskie wskazują, iż na terenie gminy Chłopice występują obszary o ryzyku wystąpienia powodzi. Dla Łęgu Rokietnickiego oraz jego dopływów, opracowano mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) w II cyklu planistycznym 2014 – 2020. Wskazują one:

1) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat [Q 0,2%],
2) obszary szczególnie zagrożone powodzią:
   - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat [Q1%],
   - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat [Q 10%].(Ryc.10.)

Zasięg zalewów w dolinie rzeki Łęgu Rokietnickiego, dotyczy głównie obszarów niezainwestowanych, przeznaczonych pod użytki rolne. Tylko w niewielkim stopniu powódź może wystąpić na obszarach zabudowanych. Na terenie gminy Chłopice obszary zagrożone powodzią łącznie zajmują ok 152,72 ha co stanowi ok. 3,1 % powierzchni gminy. Z tego ok 80,78 % to są obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat [Q1%]. Do najbardziej zagrożonych sołectw należą: Lutków, gdzie w obszarze zalewowym wodami - Q1 leży ok.12,59 % jej powierzchni, Boratyn (5,36% powierzchni), Łowce (3,08% powierzchni). Wszystkie te sołectwa położone są w dolinie rzeki Łęg Rokietnicki. Najmniej narażone na zjawisko powodzi jest sołectwo Jankowice.

6.5 Gleby

Charakterystyczną cechą pokrywy glebowej na terenie gminy Chłopice jest jej zróżnicowanie przestrzenne, wynikające z zmienności skał macierzystych, rzeźby terenu, warunków hydrologicznych, klimatycznych i szaty roślinnej. Niebagatelną rolę odgrywa także działalność człowieka.

Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują czarnoziemy zdegradowane, które wykazują lokalnie cechy gleb pszennych wadliwych. Występują płatowo na terenie całej gminy. Największa powierzchnia tego typu gleb znajduje się w północno – wschodniej i południowo - wschodniej części gminy na terenie sołectw: Łowce, Lutków, Zamiechów. Płatowo w obrębie czarnoziemów zdegradowanych występują czarnoziemy deluwialne powstałe z osadów wymytych ze zboczy wzniesień i odłożonych u ich podnóży.

Korzystne warunki glebowe występują w obrębie dolin rzecznych, gdzie z różnoziarnistych aluwiów, zawierających także glebową substancję organiczną, wykształciły się mady. Gleby te odznaczają się korzystnymi cechami fizykomechanicznymi i chemicznymi oraz dobrze wykształconym poziomem próchnicznym. Według przydatności rolniczej zalicza się je do kompleksu pszennego bardzo dobrego i dobrego W klasyfikacji bonitacyjnej są to gleby klasy: I, II, IIIa i IIIb użytków rolnych. Występują głównie w dolinie rzeki Łęg Rokietnicki, w środkowej części gminy, a także na niewielkich powierzchniach wzdłuż doliny rzeki Białka oraz Olszyna.
Stosunkowo dużą powierzchnię na terenie gminy zajmują gleby brunatne wyługowane, właściwe i kwaśne. Rozwinęły się z glin morenowych. Odznaczają się korzystnym układem stosunków wodnych dla rolnictwa. Wykazują średni lub niski stopień kultury i są zasobne w przyswajalne dla roślin składniki pokarmowe. Gleby te utrzymane w dobrej kulturze rolnej dają wysokie plony roślin o mniejszych wymaganiach glebowych. W klasyfikacji bonitacyjnej są to głównie gleby klasy: IVa i IVb użytków rolnych. Występują płatowo na terenie gminy z wyjątkiem jej wschodnich obszarów.
Niewielką powierzchnię, głównie w północnej i południowej części gminy zajmują gleby bielicowe właściwe i pseudobielicowe. Rozwijają się z bezwęglanowych ubogich w glinokrzemiany, piasków luźnych lub słabogliniastych. Są to gleby kwaśne o niewielkiej ilości przyswajalnych składników odżywczych. Ze względu na słabo wykształcony poziom próchniczny i duże zakwaszenie gleby te zaliczane są najczęściej do gleb żytnich bardzo słabych. W klasyfikacji bonitacyjnej są to gleby klasy V i VI użytków rolnych Wymagają starannej uprawy i intensywnego nawożenia. Nieużytkowane rolniczo stanowią siedliska wilgotnych borów mieszanych.
W dolinie rzeki Białka wykształciły się czarne ziemie deluwialne. Ich rozwój związany jest z obecnością roślinności łąkowo - zaroślowej. Są to gleby żyzne, wysokich klas bonitacyjnych (II -III), wykorzystywane pod grunty rolne.
Na terenie gminy występują również gleby pochodzenia organicznego. Zajmują powierzchnię 21,85 ha, co stanowi zaledwie 0,44 % powierzchni gminy. Gleby organiczne znajdują na terenie sołectw: Boratyn, Dobkowice, Łowce, przy czym ok. 42,74% powierzchni przypada na sołectwo Łowce. Specyficzne właściwości tych gleb, przede wszystkim wysoka zawartość węgla organicznego, niska gęstość objętościowa oraz duża porowatość, decydują o ich odrębności od gleb mineralnych. W glebach torfowych materia organiczna pochodzi głównie z obumarłych roślin torfotwórczych. Gleby organiczne odgrywają istotną rolę w środowisku przyrodniczym. Zajęte są głównie przez obszary użytków zielonych, oraz roślinność bagienną, charakteryzują są dużym bogactwem gatunkowym flory i fauny, mają zdolność magazynowania wody, mają wpływ na regulację poziomu wód gruntowych, są elementem przeciwdziałającym powodziom. Powinny podlegać ochronie przed ich degradacją.

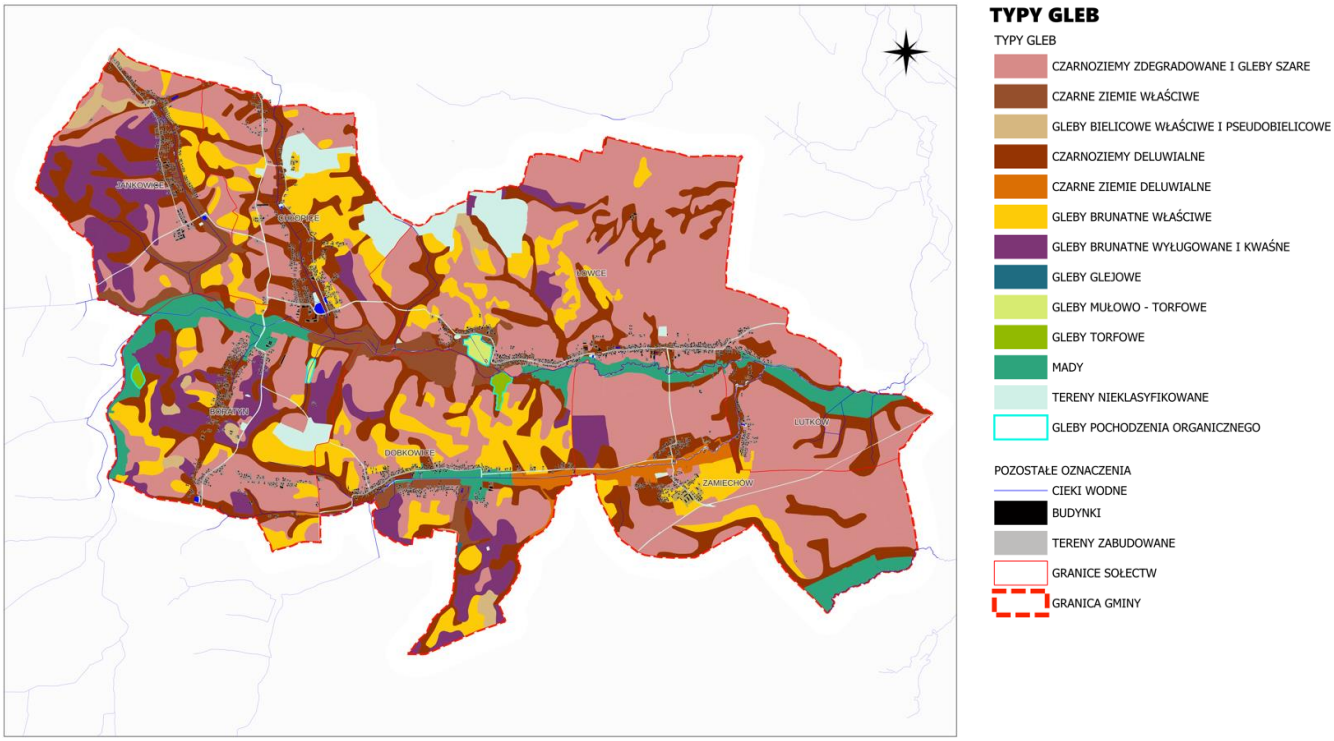

Rys. 6. Typy gleb, opracowanie własne na podstawie bazy gleb z WODGiK w Rzeszowie

Powierzchnia gruntów rolnych w gminie wynosi 4337,24 ha, co stanowi ok. 88,31% powierzchni ogólnej gminy. Ze

struktury gruntów rolnych wynika, że na terenie gminy Chłopice gleby należące do klas bonitacyjnych I-III zajmują 4123,5 ha i stanowią ok. 95,07 % powierzchni gruntów rolnych i ok. 83,94% powierzchni gminy. Grunty te powinny podlegać szczególnej ochronie. Zatem w pierwszej kolejności na cele nierolnicze należy przeznaczyć grunty niższych klas bonitacyjnych (IV-VI), które zajmują ok. 5% gruntów rolnych.). Największe kompleksy gleb bardzo dobrych (I -II), dobrych i średnio dobrych (III, IIIa, IIIb) występują na terenie sołectw: Lutków (93,93 %), Jankowic (91,59%), Łąka (69%), Łowce (89,29%), Boratyn (85,69%).

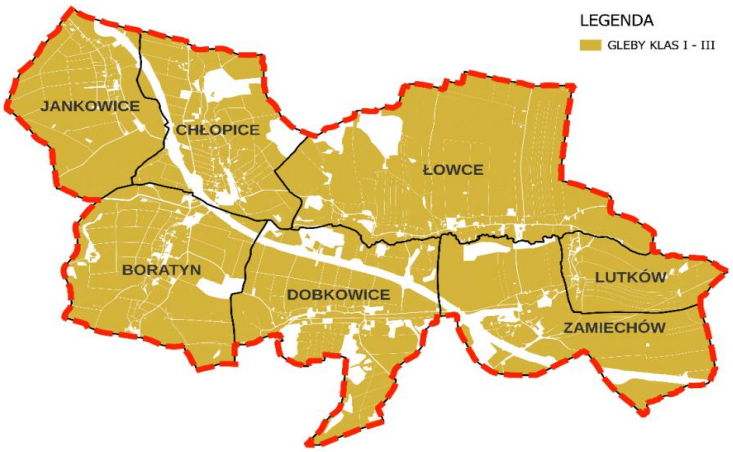

Rys. 7. Rozmieszczenie gleb I-III klasy na ternie gminy Chłopice

Teren gminy znajduje się pod wpływem antropopresji związanej z rolnictwem, przemysłem budownictwem, rozwojem terenów komunikacyjnych, co wpływa na znaczne przekształcenie mechaniczne i chemiczne gleb. Zapobieganiu formom niszczenia i degradacji gleb służą odpowiednie akty prawne. Jednym z nich jest ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995r. (Dz. U. 2024 poz.82). Nakazuje ona m.in., aby na cele nierolnicze i nieleśne przeznaczać nieużytki oraz grunty o najniższej wartości produkcyjnej. Zgodnie z ww. ustawą, przeznaczenie gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, z zastrzeżeniem ust.2a - nie wymaga uzyskania zgody w przypadku, kiedy użytki rolne klas I-III położone są na obszarze uzupełnienia zabudowy w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

6.6 Flora i fauna

FLORA

Szata roślinna na obszarze gminy Chłopice kształtowana jest przede wszystkim przez uwarunkowania naturalne, takie jak rzeźba terenu i warunki hydrograficzne, a także przez sposób użytkowania przestrzeni. Roślinność stanowi istotny składnik środowiska przyrodniczego i element struktury krajobrazu – wpływa na jego tożsamość przyrodniczą i wizualną oraz odgrywa ważną rolę w kształtowaniu lokalnych warunków siedliskowych.
Z punktu widzenia funkcji przyrodniczych i pochodzenia, roślinność gminy dzieli się na:

- *roślinność naturalną i półnaturalną,* obejmującą m.in. lasy, łąki, pastwiska, siedliska nieleśne o charakterze półnaturalnym,
- *roślinność synantropijną* w tym roślinność segetalną (związaną z uprawami polowymi) oraz ruderalną (występującą m.in. przy drogach, na nieużytkach i terenach zdegradowanych),
- *roślinność antropogeniczną, czyli zieleń urządzoną, taką jak parki wiejskie, zadrzewienia przydrożne, zieleń* cmentarna czy towarzysząca zabudowie.

<u>Roślinność naturalna i półnaturalna</u>

Na terenie gminy Chłopice występuje roślinność zbliżona do naturalnej – głównie zbiorowiska leśne, krzewiaste oraz półnaturalne, takie jak łąki, pastwiska, szuwary i zarośla, szczególnie w dolinach rzek. Obecne są również zbiorowiska synantropijne związane z użytkowaniem rolnym wraz z towarzyszącymi gatunkami segetalnymi oraz

roślinność ruderalna na terenach nieużytkowanych. W otoczeniu zabudowy rozwija się roślinność antropogeniczna w postaci zieleni urządzonej.
Gmina cechuje się przewagą terenów użytkowanych rolniczo – dominują uprawy zbożowe, okopowe oraz produkcja szklarniowa i kwiatowa. Półnaturalne łąki i pastwiska zajmują około 10,15% powierzchni gminy, sady – 0,49%, a nieużytki – 0,19%.

LASY
Tereny leśne są obszarami cennymi pod względem florystycznym, ekologicznym i krajobrazowym. Skupia się w nich większość chronionych i rzadkich gatunków roślin występujących na terenie gminy.
Gmina Chłopice charakteryzuje się niskim poziomem zalesienia – grunty leśne zajmują 2,86% powierzchni gminy, co odpowiada 140,48 ha. W zdecydowanej większości (99,9%) są to tereny rzeczywiście pokryte lasem. Wskaźnik lesistości gminy, rozumiany jako udział powierzchni porośniętej lasami w całkowitej powierzchni gminy, wynosi około 2,9%.
Największy udział w ogólnej powierzchni lasów gminy stanowią lasy własności Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (133,35 ha) oraz lasy prywatne (7 ha), najmniejszy udział stanowią lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (0,03 ha). Lasy publiczne gminne zajmują powierzchnię – 23,13 ha.
Roślinność właściwa dla warunków siedliskowych gminy to przede wszystkim grądy, z domieszką borów mieszanych oraz ze znacznym udziałem łęgów jesionowo-wiązowych.
Większe kompleksy leśne występują w północnej części gminy, na terenie sołectwa Chłopice, Łowce, a także w jej południowej części, na terenie sołectwa Boratyn i Dobkowice.

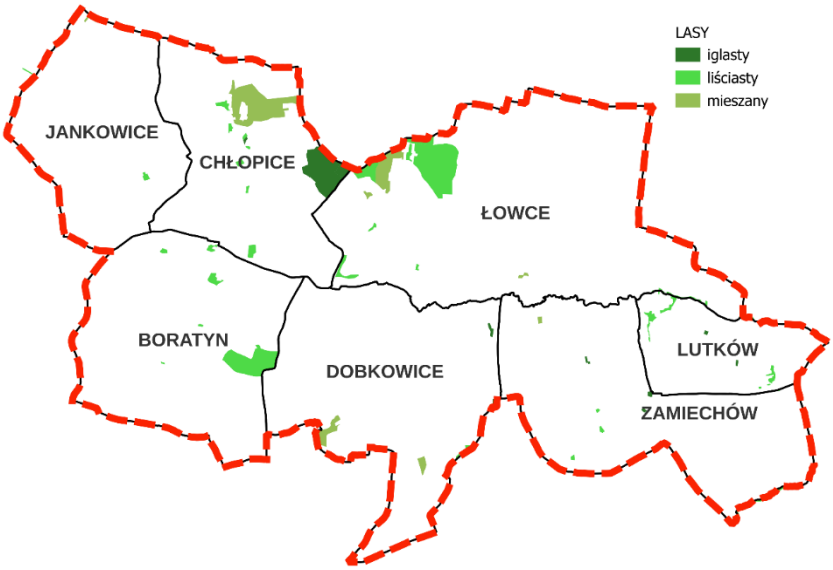

Rys. 8. Lasy na terenie gminy Chłopice Opracowanie własne na podstawie danych z EGiB

Zróżnicowanie składu florystycznego lasów na terenie gminy Chłopice wynika z odmiennych warunków geologicznych, morfologii terenu oraz wpływu działalności człowieka. W części północnej, na obszarze sołectwa Chłopice, dominują siedliska lasu wyżynnego świeżego (LWYŻśw), z drzewostanem tworzonym głównie przez sosnę, grab i dąb, z domieszką modrzewia, jaworu, jesionu, brzozy, buka, olszy czarnej, wiązu, czereśni i akacji. W podszyciu występują m.in. bez czarny, czeremcha i leszczyna.
Podobny typ siedlisk występuje w sołectwach Łowce i Boratyn – w Łowcach przeważają sosna, grab i buk, a w Boratynie buk i jawor. W południowej części sołectwa Dobkowice zidentyfikowano niewielki fragment lasu świeżego (Lśw) z udziałem modrzewia, brzozy, buka, dębu i olszy czarnej.
W dolinach rzecznych występują fragmenty lasów łęgowych (LŁ), w których dominują wierzba, jesion, olsza czarna i akacja, a także olsy jesionowe (OLJ), z przewagą wierzby w składzie drzewostanu.
Lasy na terenie gminy leżą w obrębie Nadleśnictwa Kańczuga wchodzącego w skład Regionalnej Dyrekcji lasów Państwowych w Krośnie.

PÓŁNATURALNE ZBIOROWISKA NIELEŚNE – ŁĄKI I PASTWISKA

Z grupy półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych najczęściej spotykane są zespoły łąkowe i pastwiskowe. Zajmują łącznie na terenie gminy ok. 10,15 % jej powierzchni i pełnią ważną funkcję w ochronie środowiska i kształtowaniu krajobrazu. Bogactwo fauny i flory ekosystemów łąk i pastwisk ma duże znaczenie w utrzymaniu bioróżnorodności na terenach użytków rolnych. Użytki zielone pełnią również ważną rolę w utrzymaniu odpowiednich warunków wilgotnościowych, a także ograniczają procesy erozji gleb.

Łąki trwałe zajmują ok. 6,88 % powierzchni gminy i wykształciły się *na* świeżych, żyznych siedliskach obecnie jest bogate florystycznie łąki owsicowe Arrhenatheretum medioeuro-paeum, stanowiące antropogeniczne zbiorowisko użytków zielonych. W miejscach wilgotniejszych, o dość wysokim poziomie wód gruntowych, występuje zespół łąki ostrożeniowo-rdestowej Cirsio-Polygonetum. Na mokrej, próchniczej i żyznej glebie wzdłuż cieków wodnych występuje zespół wiązówki błotnej i bodziszka błotnego Filipendulo – Geranietum.

Pastwiska zajmują ok. 3,27% powierzchni gminy. Zaniechanie prowadzenia działalności gospodarczej w obrębie pastwisk powoduje ekspansję gatunków obcych oraz drzew i krzewów.

Roślinność synantropijna

Roślinność synantropijna obejmuje zbiorowiska przystosowane do funkcjonowania na siedliskach przekształconych przez człowieka – zwłaszcza w środowiskach rolnych, osadniczych oraz zdegradowanych. Występuje ona powszechnie na terenie gminy Chłopice i dzieli się na dwa główne typy: roślinność segetalną, towarzyszącą uprawom, oraz roślinność ruderalną, zasiedlającą miejsca zdegradowane i przekształcone.

ZBIOROWISKA SEGETALNE

Na terenach rolnych wykształciły się zbiorowiska segetalne, czyli zespoły roślin towarzyszące uprawom polowym. Skład tych zbiorowisk zależy od rodzaju i terminu wykonywanych zabiegów agrotechnicznych, takich jak siew, pielęgnacja czy zbiór. Na żyznych terenach dolin rzecznych spotykany jest zespół roślin z dominacją wyki czteronasiennej, stokłosy żytnej i przetacznika bluszczykowego, a także z udziałem nawrotu polnego, chabra bławatka, chłodka drobnego oraz miotły zbożowej. W uprawach roślin okopowych obecne są zbiorowiska z dominującym palusznikiem nitkowatym, sporkiem, chwastnicą jednostronną oraz zespoły z jasnotą purpurową, przetacznikiem lśniącym, wilczomleczem obrotnym i mleczem kolczastym. Często występuje także zespół zdominowany przez żółtlicę drobnokwiatową i włośnicę siną.

ZBIOROWISKA ROŚLINNOŚCI RUDERALNEJ

Roślinność ruderalna zasiedla siedliska przekształcone przez człowieka, najczęściej tereny zabudowane, pobocza dróg oraz zdegradowane miejsca, takie jak zręby leśne. We wsiach, wzdłuż dróg i na trawnikach, dominują zbiorowiska z pokrzywą zwyczajną, życicą i rdestem ptasim. Wzdłuż rowów spotykany jest zespół z udziałem rdestów i uczepów, a w dolinach rzek, na terenach po wyciętych łęgach, występują płaty ziołorośli z przewagą sadźca konopiastego oraz zespoły z nawłocią późną i rudbekią. W miejscach, gdzie zaniechano użytkowania rolniczego, pojawiły się zbiorowiska z dominacją bylicy pospolitej i wrotycza pospolitego, a także trzcinnika piaskowego. Na osadach antropogenicznych, głównie piaszczystych, rozwija się zbiorowisko z trzcinnikiem piaskowym jako gatunkiem dominującym.

Flora gminy jest znacznie zróżnicowana, występują tu zarówno gatunki mezofile, związane z siedliskami żyznymi, higrofilne rosnące na siedliskach wilgotnych, jak również rośliny siedlisk suchych i ubogich.

Roślinność antropogeniczna (zieleń urządzona)

Nasilenie się procesów urbanizacyjnych na terenie gminy, związanych z dynamicznym rozwojem sieci komunikacyjnej powoduje zwiększenie udziału roślinności w postaci zieleni urządzonej tj. roślinność towarzysząca zabudowie, parki zabytkowe, skwery, zieleń cmentarna, zadrzewienia śródpolne, a także roślinność towarzysząca ciągom komunikacyjnym.

Na terenie gminy Chłopice istniały parki dworskie, których pozostałość, z pojedynczymi egzemplarzami starodrzewu, można znaleźć w otoczeniu zespołów dworskich:

- Zespół Dworski Krasickich i Stadnickich-park krajobrazowy 2 połowa XVIII wieku w miejscowości Boratyn. Najcenniejsza część parku znajduje się na zachód od dworu. Stanowi stary drzewostan, w którym przeważają dęby, lipy, jesiony i akacje. Nie tworzy on już jednak zwartej kompozycji.

- Zespół Dworski - park krajobrazowy - 2 połowa XVIII wieku w miejscowości Chłopice. Pałac usytuowany jest na terenie 2 hektarowego parku z zachowanymi reliktami dawnej dąbrowy. Można spotkać tu liczne gatunki starych drzew takich jak: dęby, platany, buki, robinie akacjowe, oliwniki, magnolie, tulipanowce i derenie. W parku znajduje się hodowlany staw rybny.

- Pozostałości Zespołu Dworskiego - park krajobrazowy -połowa XVIII wieku w miejscowości Jankowice;

- Pozostałości Zespołu Dworskiego w miejscowości Zamiechów. Znajdują się na południowych krańcach wsi. Do dziś zachował się spichlerz murowany z 1890 roku, obora z 1911 roku, stajnia z wozownią oraz rządcówka z 1890 roku. W jej otoczeniu rosną stare drzewa. Wśród nich na uwagę zasługują okazy flory – orzech czarny. Rosną tam dwa okazy tego gatunku.

  Orzech czarny(*Jungas nigra*) występuje we wschodnie Ameryce Północnej, w Stanach Zjednoczonych, jest najwyższym gatunkiem orzecha. Może osiągać wysokość do 50 m. Kora jest głęboko spękana i prawie czarna.

Wzdłuż dróg transportu rolnego, dróg jezdny, a także między polami uprawnymi występują niewielkie kępy zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, będące wynikiem kontrolowanych nasadzeń, a także sukcesji naturalnej.

Zieleń towarzysząca zabudowie są to głównie przydomowe ogrody towarzyszące zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, a także rabaty kwiatowe, żywopłoty, zieleń wysoka, trawniki, które towarzyszą obiektom usługowym, handlowym i produkcyjnym. Oprócz funkcji estetycznej, zieleń urządzona ma również znaczenie izolacyjne (np. szpalery tui przy ogrodzeniach) i produkcyjne (drzewa owocowe, krzewy owocowe).

Starodrzew cmentarny z pozostałą zielenią wysoką oraz zakrzewienia stanowią część systemu przyrodniczego gminy. Cmentarze ze względu na bogactwo zieleni pełnią funkcję podobną do parku.

FAUNA

Na terenie gminy występują przedstawiciele gatunków fauny reprezentujące prawie wszystkie gromady zwierząt. Wiele z nich należy do gatunków objętych ochroną gatunkową na mocy ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Szczególne znaczenie dla bioróżnorodności mają obszary o zwiększonym potencjale siedliskowym, takie jak doliny Łęgu Rokietnickiego i Białki, zbiorniki wodne, stawy, zastoiska wodne, łąki, podmokłości oraz tereny leśne i zadrzewione.

Wśród bezkręgowców dominują owady, spośród których często występują m.in. biedronka siedmiokropkowa, grabarz pospolity, bielinek kapustnik, czerwończyk nieparek, modraszek ikar, komar niemalaryczny, pszczoła miodna, trzmiel kamiennik oraz świtezianka błyszcząca. Obecne są również liczne pająki (np. krzyżak ogrodowy, tygrzyk paskowany) oraz ślimaki, w tym ślimak winniczek, błotniarka i ślimak zaroślowy.
Gady występujące na terenie gminy to przede wszystkim jaszczurka zwinka, zaskroniec, padalec oraz żmija zygzakowata. Gatunki te zasiedlają zróżnicowane środowiska – od śródpolnych zadrzewień, łąk i polan, po obrzeża lasów i brzegi zbiorników wodnych. Jaszczurka zwinka i padalec preferują tereny nasłonecznione, często występujące w mozaice rolniczo-leśnej, natomiast zaskroniec związany jest głównie z siedliskami podmokłymi i bagnami. Żmija zygzakowata, choć rzadziej spotykana, może występować w wilgotnych łąkach i na obrzeżach lasów. Wszystkie wymienione gatunki gadów objęte są ochroną częściową, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dodatkowo jaszczurka zwinka ujęta jest w załączniku IV dyrektywy siedliskowej, co zobowiązuje do zapewnienia ochrony jej siedlisk rozrodu i odpoczynku.
Płazy są grupą szczególnie wrażliwą na zmiany warunków siedliskowych. W gminie Chłopice występują m.in. żaba trawna, ropucha paskówka, traszka grzebieniasta i kumak nizinny. Gatunki te zamieszkują środowiska wilgotne – rowy melioracyjne, starorzecza, torfowiska, zarośnięte stawy i niewielkie zbiorniki wodne, również te okresowe.

Płazy pełnią ważną funkcję ekologiczną, m.in. jako bioindykatory stanu czystości środowiska. Wszystkie gatunki krajowe są objęte ochroną gatunkową zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Dodatkowo, zgodnie z Konwencją Berneńską, ochronie podlegają nie tylko same osobniki, ale również ich siedliska – miejsca rozrodu, rozwoju larw i bytowania. Osuszanie terenów podmokłych oraz sukcesja ekologiczna mogą prowadzić do ich zaniku, a tym samym do ograniczenia liczebności lokalnych populacji.
Zróżnicowane warunki przyrodnicze na terenie gminy mają ogromne znaczenie w powstaniu naturalnych siedlisk potrzebnych do bytowania ptaków. Tworzą one na terenie gminy najliczniejszą grupę zwierząt. Na terenie gminy można obserwować szeroko rozpowszechnione i liczne na terenie całego kraju gatunki takie jak: wróbel zwyczajny, skowronek polny, kos, szpak zwyczajny, gawron, zięba, dzięcioł duży, rudzik, świstunka leśna , trznadel i przepiórka. W porównaniu do innych części kraju bardzo rozpowszechniony jest bocian biały. Nierzadkie są też gatunki łowne- kuropatwa i bażant.
Wszystkie wyszczególnione gatunki ptaków z wyjątkiem: kuropatwy, grzywacza, bażanta i gęsi podlegają ścisłej ochronie gatunkowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.
Najwięcej gatunków ptaków stwierdzono w zaroślach i lasach łęgowych porastających brzegi Łęgu Rokietnickiego. Doliny rzek na terenie gminy stanowią korytarze przelotów ornitofauny o znaczeniu lokalnym. Na terenach podmokłych, torfowiskach, zarośniętych roślinnością znajdują się miejsca odpoczynku i żerowania dla migrujących ptaków.
Spośród ssaków na terenie gminy, szczególności tych położonych w zasięgu terenów leśnych można spotkać: sarnę, lisa, kunę, jelenia. Na terenach rolnych i łąkowych stwierdzono występowanie zająca, kreta europejskiego (ochrona częściowa), oraz licznych gryzoni: nornicy rudej, myszy zaroślowej.
W rzekach najczęściej spotykanymi gatunkami ryb są: świnka, brzana, kleń i certa. Rzadziej spotykane są: ukleja, piekielnica, kiełb, inne.

Aktualny stan środowiska przyrodniczego gminy Chłopice jest w dużym stopniu wynikiem wieloletniej działalności człowieka. Obszar ten pierwotnie wchodził w skład Puszczy Sandomierskiej, jednak w wyniku rozwoju osadnictwa oraz intensywnej gospodarki rolnej doszło do stopniowego zaniku naturalnych zbiorowisk leśnych i związanych z nimi siedlisk fauny. Obecnie dominującą formą użytkowania przestrzeni jest rolnictwo – grunty rolne zajmują ponad 88% powierzchni gminy, a udział gruntów ornych jest szczególnie wysoki. Przekształcenie krajobrazu, fragmentacja ekosystemów oraz postępująca synantropizacja środowiska skutkują ograniczeniem różnorodności biologicznej, zwłaszcza wśród ssaków i innych gatunków zależnych od mozaiki naturalnych siedlisk. Gmina nie należy obecnie do obszarów wyróżniających się pod względem walorów faunistycznych.

6.7 Jakość powietrza

Ocena stanu jakości powietrza na terenie gminy Chłopice została przeprowadzona na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim za 2023 r." opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Gmina należy do strefy podkarpackiej, w której monitorowane są stężenia substancji szkodliwych pod kątem ochrony zdrowia ludzi i roślin.

W oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza ustalono, że dla większości zanieczyszczeń (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, pył zawieszony PM10, metale ciężkie w pyle PM10) stężenia na terenie strefy podkarpackiej – a tym samym gminy Chłopice – nie przekroczyły obowiązujących norm. Strefa uzyskała dla tych substancji klasyfikację A, oznaczającą, że poziom zanieczyszczenia nie wymaga podejmowania działań naprawczych.

SO2	NO2	C6H6	CO	O_3	PM10	Pb (PM10)	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	BaP (PM10)	PM 2,5
A	A	A	A	A[1]	A	A	A	A	A	C	A1[2]
[1)]Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2, [2)] Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefy uzyskały klasę A											

Tabela. 5 Klasy strefy podkarpackiej [PL1802] dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane, w ocenie rocznej za rok 2023, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1,C1 dla pyłu zawieszonego PM 2,5)) na podstawie danych z GIOŚ

W gminie Chłopice średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego **PM10** w 2023 r. wyniosło około **15 µg/m³**, a wartość

maksymalna 36. najwyższych dobowych stężeń mieściła się w granicach 22,5–24,2 µg/m³. Dla pyłu zawieszonego **PM2,5** średnioroczne stężenie mieściło się w przedziale **9,2–10,1 µg/m³**. Wartości te były jednymi z najniższych w regionie i znacznie poniżej dopuszczalnego poziomu 20 µg/m³. Dla tego zanieczyszczenia strefa podkarpacka otrzymała klasę A1 (faza II), co potwierdza dobrą jakość powietrza w tym zakresie. Dla porównania, w całej strefie podkarpackiej średnioroczne stężenia pyłu PM10 mieściły się w przedziale 15–27 µg/m³ (czyli 38–68% normy), natomiast dla PM2,5 – w zakresie 12–17 µg/m³ (60–85% normy). Wyniki uzyskane dla gminy Chłopice świadczą zatem o korzystniejszych warunkach jakości powietrza niż przeciętnie w strefie. Wykazano również powolny trend spadkowy stężeń pyłów drobnych w ostatnich latach.

Jedynym zanieczyszczeniem, dla którego w strefie podkarpackiej odnotowano przekroczenie wartości docelowej, był benzo(a)piren (B[a]P) w pyle PM10. Strefa została zaklasyfikowana do klasy C, co wiąże się z obowiązkiem wdrażania działań naprawczych w ramach programu ochrony powietrza. Gmina Chłopice jednak nie znalazła się wśród obszarów o przekroczonej normie – średnioroczne stężenie B[a]P wyniosło tu zaledwie 0,25 ng/m³ przy dopuszczalnej wartości 1,5 ng/m³.

W zakresie ochrony roślin, nie odnotowano przekroczeń dla dwutlenku siarki i tlenków azotu. Przekroczony został jedynie poziom celu długoterminowego dla ozonu.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy jest emisja powierzchniowa z sektora komunalno-bytowego, związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Dodatkowo istotny wpływ ma emisja z transportu drogowego, zwłaszcza z autostrady A4. Emisja komunikacyjna ma charakter pasmowy, dlatego jej uciążliwość najbardziej odczuwalna jest w bezpośrednim sąsiedztwie dróg.
Uciążliwość zwiększają także zanieczyszczenia napływowe oraz emisje niezorganizowane z zakładów przemysłowych. Pomimo tych źródeł, stan jakości powietrza w gminie można uznać za względnie dobry, szczególnie w porównaniu z bardziej zurbanizowanymi obszarami regionu. Dobre warunki przewietrzenia korzystnie wpływają na wymianę powietrza w obszarze opracowania i tym samym uniemożliwiają kumulację zanieczyszczeń.

6.8 Klimat akustyczny

Hałas jest czynnikiem fizycznym nie powodującym widocznej i trwałej degradacji środowiska. Negatywne oddziaływanie fal akustycznych dotyczy przede wszystkim ludzi w okresie przebywania w strefach ich uciążliwego oddziaływania.
Podstawowym kryterium oceny hałasu w środowisku są dopuszczalne poziomy hałasu na danym terenie, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112). Poziomy dopuszczalne określone wskaźnikami: LDWN ,LN, LAeq D i LAeq N odnoszą się do różnych grup źródeł oraz rodzajów terenów.
Klimat akustyczny gminy Chłopice kształtowany jest głównie przez hałas komunikacyjny oraz – w mniejszym stopniu – przez działalność rolniczą i przemysłową.
Głównym źródłem hałasu jest ruch drogowy, szczególnie wzdłuż autostrady A4 oraz dróg powiatowych i gminnych. Na poziom hałasu wpływają m.in. natężenie ruchu, udział pojazdów ciężkich, stan techniczny nawierzchni oraz zagospodarowanie otoczenia. Udział transportu ciężkiego na drogach lokalnych jest niewielki, co ogranicza poziom emisji akustycznej. Dopuszczalne poziomy hałasu komunikacyjnego wynoszą od 50 do 65 dB w dzień oraz od 45 do 55 dB w nocy – w zależności od rodzaju terenu.
Gmina Chłopice nie została objęta pomiarami w ramach państwowego monitoringu hałasu w latach 2015–2018. W celu ograniczenia uciążliwości akustycznych stosuje się m.in. ekrany dźwiękochłonne, pasy zieleni, odpowiednie rozwiązania urbanistyczne oraz technologie redukujące hałas na źródle (np. „ciche nawierzchnie”).
Hałas rolniczy związany jest z pracą maszyn używanych w polu i w gospodarstwach. Ma on charakter sezonowy i lokalny, lecz może powodować okresowe pogorszenie warunków akustycznych, szczególnie przy długotrwałej ekspozycji. Dla mieszkańców gminy Chłopice, gdzie rolnictwo jest ważnym sektorem gospodarki może dojść do pogorszenie się warunków akustycznych i zwiększenie stopnia obciążenia hałasem (zwłaszcza przy dłuższej ekspozycji).
Hałas przemysłowy w gminie ma ograniczony zasięg i występuje głównie w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów. Nowe inwestycje podlegają obowiązkowi oceny oddziaływania na środowisko i muszą spełniać wymogi akustyczne, co ogranicza potencjalną uciążliwość.
Na terenie województwa podkarpackiego obowiązuje przyjęty na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska -

„Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028” , przyjęty Uchwałą Nr LXXIII/1258/24 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 czerwca 2019 r.

6.9 Warunki klimatyczne

Gmina Chłopice położona jest w strefie klimatu umiarkowanego o cechach przejściowych między morskim a kontynentalnym. Kształtowanie warunków klimatycznych wynika zarówno z położenia geograficznego, jak i wpływu cyrkulacji atmosferycznej. Według regionalizacji fizycznogeograficznej obszar gminy znajduje się na pograniczu dzielnic podkarpackiej i sandomiersko–rzeszowskiej.
Na podstawie danych ze stacji meteorologicznej Rzeszów–Jasionka (1991–2020), średnia roczna temperatura wynosiła 8,9°C, a w 2023 r. – 10,6°C, co kwalifikuje ten rok jako ekstremalnie ciepły. Lato trwa około 95 dni, a okres wegetacyjny – średnio 220 dni. Średnia amplituda roczna temperatury wynosi około 21°C.
Zachmurzenie jest stosunkowo duże (średnio 5,2 w skali 0–10), co wpływa na wysoki udział promieniowania rozproszonego. Opady atmosferyczne kształtują się na poziomie ok. 652 mm rocznie, z przewagą opadów w półroczu letnim. Największe sumy opadów notowane są w lipcu. Opad atmosferyczny jest jednym z czynników, które warunkują jakość powietrza poprzez wymywanie zanieczyszczeń wpływa na zmniejszenie się poziomu ich stężenia w atmosferze.
Cyrkulacja atmosferyczna charakteryzuje się przewagą wiatrów z kierunków południowo-zachodniego i zachodniego. Dominującą prędkością są wiatry o sile 3–5 m/s. Średnia roczna prędkość wiatru wyniosła 3,7 m/s.

Warunki klimatu lokalnego w gminie Chłopice są zróżnicowane. Korzystne warunki termiczne występują na stokach o ekspozycji zachodniej, południowej, południowo- zachodniej i południowo – wschodniej, które są bardziej nagrzane i oświetlone. Są to obszary wolne od zastoisk zimnych, wilgotnych mas powietrza.
W obrębie dolin rzecznych obserwuje się natomiast podwyższoną wilgotność i niższe temperatury, co sprzyja powstawaniu mgieł i przygruntowych przymrozków oraz pogarsza warunki bioklimatyczne.
W północnej i południowej części gminy, gdzie występują zwarte kompleksy leśne, panują bardziej stabilne warunki termiczne – z łagodniejszymi dobowymi wahaniami temperatury i wyższą wilgotnością powietrza. Lasy ograniczają parowanie, osłabiają siłę wiatru, sprzyjają lokalnemu zwiększeniu opadów oraz zmniejszają stężenie dwutlenku węgla – pod okapem drzew jego poziom może być niższy niż średnia wartość tego gazu w czystej atmosferze. Wewnątrz lasu dochodzi również do ograniczenia ruchów powietrza i powstawania lokalnych stagnacji.
Obszary zabudowane cechują się podwyższoną temperaturą, ograniczoną przewietrzalnością oraz skłonnością do zalegania mgieł i zanieczyszczeń powstających w procesach spalania surowców energetycznych, szczególnie przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych.

6.10 Pole elektromagnetyczne

Pola elektromagnetyczne (PEM) to zjawiska fizyczne występujące zarówno w środowisku naturalnym (np. pole magnetyczne Ziemi, wyładowania atmosferyczne, promieniowanie słoneczne), jak i w wyniku działalności człowieka. Współczesny rozwój infrastruktury elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej przyczynił się do wzrostu ekspozycji środowiska na sztuczne źródła PEM.
Pola elektromagnetyczne dzielą się na:

- pola niskiej częstotliwości (do 30 kHz) – generowane głównie przez instalacje elektroenergetyczne, takie jak linie wysokiego i średniego napięcia,
- pola wysokiej częstotliwości (powyżej 30 kHz) – obejmujące fale radiowe i mikrofale emitowane przez urządzenia nadawcze, stacje bazowe telefonii komórkowej, systemy radiolokacyjne czy sprzęt bezprzewodowy.

Na terenie gminy Chłopice głównymi źródłami promieniowania niejonizującego są instalacje elektroenergetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Przez obszar gminy przebiegają linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV Przemyśl–Munina i Przemyśl–Przeworsk. Zgodnie z obowiązującymi normami technicznymi, dla linii WN 110 kV strefa wolna od zabudowy mieszkaniowej wynosi 36 m (po 18 m od osi linii). W przypadku linii średniego i niskiego napięcia obowiązują odpowiednie strefy ochronne: dla linii SN 15 kV – 12 m, dla nN 0,4 kV – 5 m, a dla linii kablowych odpowiednio 2 m i 1 m.

Stacje bazowe telefonii komórkowej stanowią urządzenia nadawczo-odbiorcze i funkcjonują w ramach krajowej

sieci telekomunikacyjnej. Konfiguracja anten oraz parametry emisji muszą być zgodne z przepisami ochrony środowiska i nie mogą powodować przekroczeń poziomów dopuszczalnych promieniowania elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla ludności.

Zgodnie z wynikami Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonymi w 2018 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, poziomy PEM na terenach wiejskich województwa podkarpackiego są bardzo niskie – średnia wartość składowej elektrycznej wynosiła 0,18 V/m przy dopuszczalnym poziomie 7 V/m. Choć na terenie gminy Chłopice w 2018 r. nie znajdowały się punkty pomiarowe, dane regionalne pozwalają uznać, że wartości PEM w środowisku są znacząco niższe od wartości granicznych i nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi ani środowiska przyrodniczego.

6.11 Formy ochrony przyrody

Ochrona przyrody stanowi istotny element polityki środowiskowej, ukierunkowanej na zachowanie cennych zasobów przyrodniczych, bioróżnorodności oraz stabilności ekosystemów. Zasady jej prowadzenia określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r. poz. 1478 z późn.zm.), która definiuje cele ochrony, formy jej realizacji oraz zasady gospodarowania zasobami przyrodniczymi.
Na terenie gminy Chłopice nie wyznaczono obszarowych form ochrony przyrody, takich jak parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu ani obszary Natura 2000. Obowiązują tu wyłącznie indywidualne formy ochrony, reprezentowane przez pomniki przyrody.

POMNIKI PRZYRODY
Na obszarze objętym opracowaniem znajduje się 34 pomniki przyrody w postaci pojedynczych drzew, wyróżniających się szczególną wartością naukową, kulturową, historyczno-pamiątkową oraz krajobrazową. Wszystkie te obiekty zlokalizowane są na terenie zespołu dworsko-parkowego z II połowy XVIII wieku w miejscowości Chłopice. Na obszar zespołu składa się park o powierzchni około 2 ha, w którym zachowały się relikty dawnej dąbrowy.

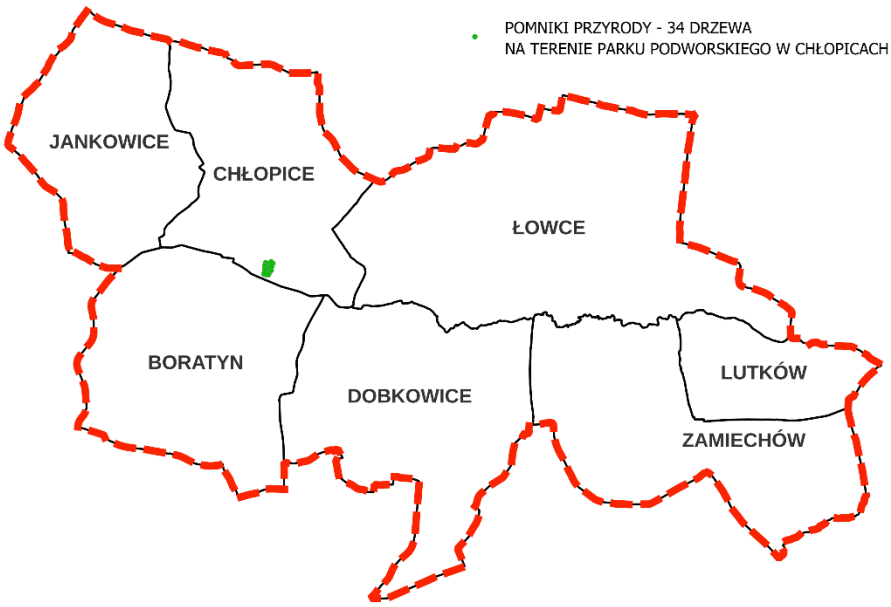

Rys. 9. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Chłopice na podstawie danych GDOŚ

Zestawienie indywidualnych form ochrony przyrody w postaci pomników przyrody ożywionej, znajdujących się na obszarze gminy Chłopice, zaprezentowano w tabeli poniżej.

LP.	Gatunek	Sołectwo	Nazwa łacińska	Opis/ położenie
1.	Jesion wyniosły	Chłopice	*Fraxinus excelsior*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.

2.	Wiąz szypułkowy	Chłopice	*Ulmus laevis*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
3.	Wiąz szypułkowy	Chłopice	*Ulmus laevis*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
4.	Wiąz szypułkowy	Chłopice	*Ulmus laevis*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
5.	Wiąz szypułkowy	Chłopice	*Ulmus laevis*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
6.	Klon pospolity (Klon zwyczajny)	Chłopice	*Acer platanoides*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
7.	Wiąz szypułkowy	Chłopice	*Ulmus laevis*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
8.	Klon jawor	Chłopice	*Acer pseudoplatanus*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
9.	Klon jawor	Chłopice	*Acer pseudoplatanus*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
10.	Wiąz szypułkowy	Chłopice	*Ulmus laevis*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
11.	Klon pospolity (Klon zwyczajny)	Chłopice	*Acer platanoides*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
12.	Jesion wyniosły	Chłopice	*Fraxinus excelsior*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
13.	Jesion wyniosły	Chłopice	*Fraxinus excelsior*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
14.	Modrzew europejski	Chłopice	*Larix decidua*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
15.	Dąb czerwony	Chłopice	*Quercus rubra*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
16.	Skrzydłorzech kaukaski	Chłopice	*Pterocarya fraxinifolia*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
17.	Dąb szypułkowy	Chłopice	*Quercus robur*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
18.	Dąb szypułkowy	Chłopice	*Quercus robur*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
19.	Dąb szypułkowy	Chłopice	*Quercus robur*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
20.	Dąb szypułkowy	Chłopice	*Quercus robur*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
21.	Klon jawor	Chłopice	*Acer pseudoplatanus*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
22.	Dąb szypułkowy	Chłopice	*Quercus robur*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
23.	Klon jawor	Chłopice	*Acer pseudoplatanus*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
24.	Lipa szerokolistna	Chłopice	*Tilia platyphyllos*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
25.	Dąb szypułkowy	Chłopice	*Quercus robur*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
26.	Dąb szypułkowy	Chłopice	*Quercus robur*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
27.	Grab zwyczajny	Chłopice	*Carpinus betulus*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
27.	Dąb szypułkowy	Chłopice	*Quercus robur*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
29.	Grab zwyczajny	Chłopice	*Carpinus betulus*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
30.	Lipa drobnolistna	Chłopice	*Tilia cordata*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
31.	Wiąz szypułkowy	Chłopice	*Ulmus laevis*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
32.	Klon pospolity (Klon zwyczajny)	Chłopice	*Acer platanoides*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
33.	Klon polny	Chłopice	*Acer campestre*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.
34.	Lipa drobnolistna	Chłopice	*Tilia cordata*	Park krajobrazowy z II połowy XVIII w.

Tabela 6. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Chłopice na podstawie danych z GDOŚ

Choć na terenie gminy Chłopice nie występują obszarowe formy ochrony przyrody, obecność licznych pomników przyrody ożywionej – w postaci cennych drzew – świadczy o konieczności zachowania i pielęgnacji wartościowych elementów krajobrazu kulturowo-przyrodniczego.

6.12 Powiązania ekologiczne

Powiązania ekologiczne odgrywają kluczową rolę w utrzymaniu spójności przyrodniczej krajobrazu, umożliwiając migrację i wymianę genetyczną między odizolowanymi siedliskami. Najważniejszym ich elementem są korytarze ekologiczne, czyli ciągi przestrzeni o niskim stopniu przekształcenia antropogenicznego – obejmujące m.in. doliny rzeczne, kompleksy leśne, łąki, torfowiska czy śródpolne zadrzewienia. Struktury te zapewniają organizmom warunki do przemieszczania się, zasiedlania nowych obszarów oraz przetrwania w zmiennym środowisku.
Na terenie gminy Chłopice nie wyznaczono korytarzy ekologicznych o randze ponadlokalnej, wskazanych przez Zakład Badania Ssaków PAN. Najbliżej położony korytarz regionalny - *Dolina Sanu KPd-2C* - przebiega w odległości około 2,65 km na północny wschód od granicy gminy.

Funkcję lokalnych powiązań przyrodniczych pełnią przede wszystkim większe kompleksy leśne w północnej i południowej części gminy, stanowiące ostoję fauny oraz miejsce migracji organizmów. Lasy te tworzą zintegrowany system przestrzenny, który umożliwia przemieszczanie się zwierząt między fragmentami siedlisk - zarówno w rytmie dobowym, jak i sezonowym. Ich rola polega także na podtrzymywaniu różnorodności biologicznej oraz stabilności procesów ekologicznych.
Dolina rzeki Łęg Rokietnicki, wraz z towarzyszącą jej roślinnością łąkową i siedliskami łęgowymi, stanowi ważne ogniwo lokalnego systemu przyrodniczego. Wraz z dolinami licznych potoków i cieków wodnych tworzy naturalne powiązania ekologiczne między biotopami leśnymi a doliną Sanu, integrując różnorodne ekosystemy obecne na obszarze gminy. Kluczową rolę odgrywa tu mozaika łąk, rowów melioracyjnych oraz śródpolnych zadrzewień, które

zapewniają ciągłość przestrzenną terenów biologicznie czynnych i stanowią ważne siedliska dla wielu gatunków.
Do elementów uzupełniających lokalną sieć ekologiczną zaliczają się również grunty organiczne występujące w obrębie dolin rzecznych. Obszary te odznaczają się dużą bioróżnorodnością i pełnią istotną funkcję w migracji oraz rozrodzie roślin i zwierząt.
Funkcje przyrodnicze pełnią również inne struktury krajobrazowe, takie jak śródpolne zadrzewienia, nieużytki, pomniki przyrody, a także fragmenty zieleni urządzonej, w tym zabytkowy park dworski w Chłopicach. Ważnym komponentem struktury ekologicznej są również tereny rolnicze położone w obrębie kompleksów gleb wysokiej klasy bonitacyjnej (I–III), które – ze względu na ich wysoką wartość produkcyjną i biologiczną – powinny być chronione przed zainwestowaniem.
Tereny otwarte i biologicznie czynne, zwłaszcza te niezabudowane, zapewniają natlenienie oraz przestrzenną ciągłość elementów przyrodniczych gminy, odgrywając istotną rolę w lokalnym systemie powiązań ekologicznych.

6.13 Krajobraz

Krajobraz gminy Chłopice ukształtowany został w wyniku długotrwałej współzależności procesów naturalnych oraz działalności człowieka, co doprowadziło do wykształcenia zróżnicowanych form krajobrazowych – zarówno o cechach przyrodniczych, jak i przekształconych antropogenicznie. W oparciu o analizę struktury przestrzennej oraz stanu zachowania komponentów środowiska, na terenie gminy wyróżniono krajobrazy naturalne oraz kulturowe.

Krajobrazy naturalne

Krajobrazy te obejmują obszary, na których mimo występującej działalności człowieka nie doszło do naruszenia zdolności samoregulacyjnych ekosystemów. Szczególne znaczenie mają:

- Strefa atrakcyjna przyrodniczo – siedliska leśne: obejmuje kompleksy lasu wyżynnego świeżego (LWYŻśw) zlokalizowane na terenie sołectw Chłopice, Łowce i Boratyn oraz siedliska lasu świeżego (Lśw) w sołectwie Dobkowice. Obszary te charakteryzują się wysoką bioróżnorodnością, stanowią ważne siedliska lęgowe i migracyjne wielu gatunków fauny oraz są objęte gospodarką leśną.
- Strefa dolin rzecznych: obejmuje dolinę rzeki Łęg Rokietnicki oraz jej dopływy (m.in. Dopływ w Chłopicach i Białkę). Są to obszary podmokłe, obejmujące łęgi, olsy i łąki, istotne dla zachowania różnorodności biologicznej i funkcjonowania lokalnych powiązań ekologicznych. Ze względu na żyzne gleby są użytkowane rolniczo, jednak ich położenie w strefie powodziowej ogranicza możliwości inwestycyjne. Obszary te znajdują się pod silną presją antropogeniczną, wymagają więc ochrony przed fragmentacją i chaotyczną zabudową.

Krajobrazy kulturowe

Krajobrazy kulturowe są wynikiem głębokiej transformacji środowiska naturalnego przez człowieka. Na terenie gminy Chłopice wyodrębniono:

- Strefę gruntów ornych wysoczyzny lessowej: obejmuje znaczne obszary gminy, charakteryzujące się występowaniem gleb o wysokiej bonitacji (klasy I–III). Obszary te są intensywnie użytkowane rolniczo, tworząc rozległy krajobraz wiejski z mozaiką pól uprawnych i śródpolnych zadrzewień. Brak intensywnej zabudowy umożliwia otwarcia widokowe, a zmienność upraw nadaje krajobrazowi sezonowy charakter. Niska presja inwestycyjna sprzyja zachowaniu rolniczego charakteru tych terenów.
- Strefę zwartą zabudowy: obejmuje tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej, zlokalizowane głównie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Obszary te cechuje intensywna rozbudowa oraz wzrost ekspansji zabudowy w kierunku terenów dotychczas niezainwestowanych. Zmienia się forma i estetyka architektury – obserwuje się zróżnicowaną skalę zabudowy, nowe typy ogrodzeń i kolorystykę budynków. Odpowiednie planowanie formy, wysokości i intensywności zabudowy może ograniczyć negatywne oddziaływania wizualne i poprawić estetykę przestrzeni.

W ostatnich latach krajobraz gminy ulega stopniowym przekształceniom. Dotyczy to zwłaszcza użytków rolnych (pastwisk i gruntów ornych), które są częściowo przekształcane na cele mieszkaniowe, usługowe i komunikacyjne. Szczególny wpływ na kształtowanie krajobrazu wywarła budowa autostrady A4, która stała się jego istotnym elementem dominującym.
Pomimo tego, znaczna część gleb wysokiej klasy bonitacyjnej nadal jest wykorzystywana rolniczo, tworząc typowy krajobraz wiejski z czytelną mozaiką pól, łąk i pastwisk. Pozostałości naturalnego krajobrazu zachowały się w postaci lasów w północnej i południowej części gminy oraz siedlisk łęgowych i olsów w dolinie Łęgu Rokietnickiego.

Dla utrzymania walorów krajobrazowych istotne jest zachowanie istniejących struktur przyrodniczych i ograniczanie ekspansji zabudowy w szczególnie cennych przyrodniczo i rolniczo lokalizacjach.
W gminie Chłopice ochrona walorów krajobrazowych realizowana jest przede wszystkim poprzez zapisy dokumentów planistycznych, które umożliwiają kształtowanie ładu przestrzennego z poszanowaniem lokalnych uwarunkowań środowiskowych i kulturowych. Kluczowe znaczenie ma także ochrona gleb wysokiej klasy, które stanowią podstawę trwałego rozwoju rolnictwa i są niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego przyszłych pokoleń.

6.14 Dziedzictwo kulturowe

Dziedzictwo kulturowe gminy Chłopice obejmuje zarówno dobra materialne – zabytki nieruchome i ruchome, stanowiska archeologiczne, jak również niematerialne przejawy tradycji lokalnej. Stanowi ono istotny składnik tożsamości kulturowej i historycznej społeczności lokalnej, wpływający na walory krajobrazu kulturowego oraz potencjał edukacyjny i turystyczny gminy.
Na terenie gminy zidentyfikowano liczne zabytki nieruchome, w tym obiekty sakralne, zespoły pałacowo-parkowe, dwory, kaplice oraz zabytkowe parki. Przykładami są m.in. zespół pałacowo-parkowy w Boratynie z XVIII w., kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP w Chłopicach z XVII w., dawny dwór i park dworski w Chłopicach, a także dawna cerkiew greckokatolicka w Dobkowicach z początku XX w. Zabytki te stanowią świadectwo historycznego rozwoju osadnictwa, przemian społecznych oraz dziedzictwa architektonicznego regionu.
Poniżej przedstawiono tabelaryczny wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie gminy Chłopice.

MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA	CHRONOLOGIA	WYKAZ DOKUMENTÓW	DATA WPISU
Boratyn	zespół pałacowo-parkowy	XVIII w.	24-ZP z 1949-02-28, A-26 z 1986-02-25	25.02.1986
Boratyn	Pałac	koniec XVIII w.	A-26 z 1986-02-25	25.02.1986
Boratyn	Kaplica	koniec XVIII w.	A-26 z 1986-02-25	25.02.1986
Boratyn	Park	2. poł. XVIII w.	24-ZP z 1949-02-28, A-26 z 1986-02-25	28.02.1949
Chłopice	zespół kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP	2. poł. XVII w.	47-ZN z 1951-02-22, A-299 z 2008-12-02	02.12.2008
Chłopice	kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	1688 r.	47-ZN z 1951-02-22, A-299 z 2008-12-02	22.02.1951
Chłopice	Dzwonnica	2. poł. XVII w.	47-ZN z 1951-02-22, A-299 z 2008-12-02	22.02.1951
Chłopice	Dwór	1925 - 1937	A-1554 z 2018-07-25	25.07.2018
Chłopice	park dworski	2. poł. XIX w.	23-ZP z 1949-02-28, A-37 z 1986-05-12, A-1541 z 2018-06-08	12.05.1986
Dobkowice	cerkiew greckokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela, ob. kościół rzymskokatolicki parafialny	1903 r.	A-798 z 1995-06-17, A-1566 z 2018-10-17	17.06.1995
Jankowice	park dworski	przełom XVIII/XIX w.	A-38 z 1986-03-03, A-38 z 1995-08-24	03.03.1986
Zamiechów	zespół folwarczny	przełom XIX/XX w.	A-839 z 1996-10-15, A-810 z 2012-05-07	15.10.1996
Zamiechów	Rządcówka	przełom XIX/XX w.	A-839 z 1996-10-15, A-810 z 2012-05-07	15.10.1996
Zamiechów	Spichlerz	przełom XIX/XX w.	A-839 z 1996-10-15, A-810 z 2012-05-07	15.10.1996

Zamiechów	stajnia-wozownia	przełom XIX/XX w.	A-839 z 1996-10-15, A-810 z 2012-05-07	15.10.1996
Zamiechów	Obora	przełom XIX/XX w.	A-839 z 1996-10-15, A-810 z 2012-05-07	15.10.1996

Tabela.7 Wykaz zabytków nieruchomych znajdujących się na terenie gminy Chłopice wpisanych do Rejestru Zabytków (dane: NID)

Oprócz zabytków wpisanych do rejestru, na terenie gminy znajdują się również obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków (GEZ), które nie podlegają ochronie wynikającej z wpisu do rejestru, lecz są istotne z punktu widzenia lokalnego dziedzictwa i planowania przestrzennego. W ewidencji tej uwzględniono m.in. przykłady architektury drewnianej, a także budynki mieszkalne i gospodarcze o cechach historycznych, które tworzą kontekst kulturowy i krajobrazowy miejscowości.

Na terenie gminy występują również stanowiska archeologiczne, świadczące o długiej historii osadnictwa. Znajdują się tu m.in. osady z epoki kamienia i średniowiecza w miejscowości Chłopice, wpisane do rejestru zabytków. Stanowiska te dokumentują obecność człowieka na tych terenach od czasów prehistorycznych i są źródłem wiedzy o przeszłości kulturowej regionu.

Poniżej przedstawiono wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie gminy Chłopice, wpisanych do rejestru zabytków.

N**AZWA/ NUMER STANOWISKA**	CHRONOLOGIA	FUNKCJA	WYKAZ DOKUMENTOW	**DATA** WPISU
Chłopice, st. 2	średniowiecze	osada	A-577 z 1970-12-02	02.12.1970
Chłopice, st. 3	epoka kamienia	osada	A-578 z 1970-12-02	02.12.1970

Tabela 8. Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie gminy Chłopice wpisanych do Rejestru Zabytków (dane: NID)

Dziedzictwo niematerialne gminy Chłopice obejmuje lokalne tradycje, zwyczaje, obrzędy i folklor. Do szczególnie istotnych elementów należą obchody świąt religijnych i dożynek, twórczość ludowa (muzyka, taniec, śpiew), a także przekazywane z pokolenia na pokolenie umiejętności rzemieślnicze, takie jak haft, plecionkarstwo czy praca w drewnie. Ważną rolę odgrywają również lokalna gwara oraz tradycyjna wiedza o użytkowaniu terenów wiejskich i gospodarowaniu przyrodą.

Zarówno dziedzictwo materialne, jak i niematerialne, tworzy istotny komponent środowiska kulturowego gminy. Obszary charakteryzujące się wysokim nasyceniem zabytków oraz żywą tradycją lokalną posiadają znaczny potencjał edukacyjny, integracyjny i turystyczny, a ich dokumentowanie i zachowanie stanowi istotny wkład w ochronę wartości krajobrazowych i kulturowych w długofalowej perspektywie.

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń planu

7.1 Cel opracowania projektu planu ogólnego

Celem opracowania projektu planu ogólnego dla gminy Chłopice jest wyznaczenie kierunków zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru gminy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.). Plan ogólny zastępuje dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i jako akt prawa miejscowego ma charakter wiążący przy uchwalaniu planów miejscowych oraz wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ).
Dokument ten, sporządzany obligatoryjnie w formie danych przestrzennych, obejmuje całą gminę z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu. W planie ogólnym określa się możliwe do wyznaczenia funkcje terenów w dokumentach niższego szczebla oraz ogólne zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania przestrzeni. Choć nie stanowi podstawy do wydania pozwolenia na budowę, wyznacza ramy planowania przestrzennego i decyzyjnego na poziomie lokalnym.
Istotnym elementem planu ogólnego może być także fakultatywne wskazanie obszarów uzupełnienia zabudowy, których wyznaczenie jest warunkiem koniecznym dla możliwości wydania decyzji o warunkach zabudowy. Brak

takiego wskazania skutkuje brakiem możliwości prowadzenia procedury WZ na danym terenie.
Plan ogólny porządkuje proces rozwoju przestrzennego, ogranicza rozpraszanie zabudowy i wzmacnia kontrolę gminy nad ładem przestrzennym. Zawiera podział na strefy planistyczne oraz określa gminne standardy urbanistyczne, w tym maksymalną intensywność zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Szczegółowa charakterystyka stref została wskazana w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758) oraz w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.
Warto podkreślić, że plan ogólny nie przesądza o możliwości realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ma on charakter strategiczny i ramowy, bez bezpośredniego wpływu na procedury środowiskowe.

7.2 Ustalenia projektu planu ogólnego

Podstawowymi elementami planu ogólnego są strefy planistyczne. Plan ogólny zawiera ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.
W oparciu o uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych tj.:

1) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
2) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
4) SU – strefa usługowa,
5) SP – strefa gospodarcza,
6) SR – strefa produkcji rolniczej,
7) SI – strefa infrastrukturalna,
8) SN – strefa zieleni i rekreacji,
9) SC – strefa cmentarzy,
10) SO – strefa otwarta,
11) SK – strefa komunikacyjna.

Podstawowe znaczenie przy podziale gminy Chłopice na w/w strefy miały istniejące uwarunkowania gminy, w tym istniejąca struktura funkcjonalno – przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chłopice oraz Strategii Rozwoju Gminy Chłopice. Gmina do tego czasu nie sporządzała miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Główną rolę w zakresie planowania przestrzennego w gminie Chłopice, odgrywają decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o warunkach zabudowy decyzji warunkach zabudowy. Zdecydowana większość decyzji o warunkach zabudowy dotyczy budowy oraz rozbudowy budynków mieszkalnych.
W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu projekt planu ogólnego wyznacza dla poszczególnych stref maksymalne wysokości zabudowy oraz nadziemne intensywności zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy nawiązując do istniejącego krajobrazu gminy. Jednocześnie w projekcie zapisana jest dopuszczalna minimalna wartość udziału powierzchni biologicznie czynnej, co pozwoli na zachowanie odpowiedniego udziału zieleni na terenach zabudowanych oraz zainwestowanych. Respektowanie takiego zapisu będzie warunkiem zachowania trwałości procesów biologicznych oraz powiązań przyrodniczych gminy. Wskazane zapisy pozwolą na zintegrowanie projektowanego ładu przestrzennego ze środowiskowymi uwarunkowaniami

tego terenu.
Dla poszczególnych stref określono również profile dodatkowe. W projekcie planu ogólnego wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy.
W projekcie planu uwzględniono istniejącą obsługę komunikacyjną gminy w zakresie ruchu samochodowego. Strefą komunikacji objęte są drogi zbiorcze i główne.
W planie ogólnym gminy nie określono granic wyznaczenia gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej, które powinny obejmować zasady zapewnienia dostępu do obiektów infrastruktury społecznej takich jak szkoła podstawowa czy obszary zieleni publicznej.

CHARAKTERYSTYKA STREF PLANISTYCZNYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO

SW – STREFY WIELOFUNKCYJNE Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ:
podstawowy profil:
teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
dodatkowy profil:
teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
wykluczono:
terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenu handlu wielkopowierzchniowego,
ustalone wskaźniki urbanistyczne:

IZ	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	0,8 - 1,0
WZ	maksymalna wysokość zabudowy (m)	10-12
PZ	maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	25-30
PBC	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	30

SJ – STREFY WIELOFUNKCYJNE Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ:
podstawowy profil:
teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
dodatkowy profil:
teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
ustalone wskaźniki urbanistyczne:

IZ	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	0,6-0,8
WZ	maksymalna wysokość zabudowy (m)	8-9
PZ	maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	30
PBC	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	30

SZ – STREFY WIELOFUNKCYJNE Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ:
podstawowy profil:
teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej
dodatkowe profile dla wszystkich stref SZ w sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych:
teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
dodatkowe profile dla części stref SZ w sąsiedztwie dużych gospodarstw rolnych w oddaleniu od zabudowań mieszkalnych:
teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren biogazowni,
dla wszystkich stref SZ wykluczono:
teren rolnictwa z zakazem zabudowy,
ustalone wskaźniki urbanistyczne:

IZ	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	0,6 - 1,0
WZ	maksymalna wysokość zabudowy (m)	8 -9

PZ	maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	25-50
PBC	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	30

SU – STREFY USŁUGOWE:

podstawowy profil:

teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

dodatkowy profil:

teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód

ustalone wskaźniki urbanistyczne:

IZ	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	0,4 - 1,0
WZ	maksymalna wysokość zabudowy (m)	10-15
PZ	maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	30 - 40
PBC	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	30

SP – STREFY GOSPODARCZE:

podstawowy profil:

teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

dodatkowy profil:

teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód

ustalone wskaźniki urbanistyczne:

IZ	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	0,5
WZ	maksymalna wysokość zabudowy (m)	8
PZ	maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	30
PBC	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	20

SR – STREFY PRODUKCJI ROLNICZEJ:

podstawowy profil:

teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

dodatkowe profile dla wszystkich stref SR (w tym w sąsiedztie zabudowań mieszkalnych):

teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód

dodatkowe profile dla części stref SR w sąsiedztwie dużych gospodarstw rolnych w oddaleniu od zabudowań mieszkalnych:

teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód,

dla wszystkich stref SR wykluczono:

teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren elektrowni wiatrowej.

ustalone wskaźniki urbanistyczne:

IZ	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	0,3 - 1,0
WZ	maksymalna wysokość zabudowy (m)	8 -9
PZ	maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	20 - 40
PBC	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	30

SI – STREFY INFRASTRUKTURALNE:

podstawowy profil:

teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych,

dodatkowy profil:

teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód

ustalone wskaźniki urbanistyczne:

IZ	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	0,2

WZ	maksymalna wysokość zabudowy (m)	6
PZ	maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	10
PBC	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	20

SN – STREFY ZIELENI I REKREACJI:

podstawowy profil:

teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód ,teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

dodatkowy profil:

teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu

ustalone wskaźniki urbanistyczne:

IZ	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	0-1,0
WZ	maksymalna wysokość zabudowy (m)	0-12
PZ	maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	0-50
PBC	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	50

SC – STREFY CMENTARZY:

podstawowy profil:

teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

dodatkowy profil:

teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód

ustalone wskaźniki urbanistyczne:

IZ	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	0-0,1
WZ	maksymalna wysokość zabudowy (m)	0-12
PZ	maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	0-10
PBC	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	30

SO – STREFY OTWARTE:

podstawowy profil:

teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

dodatkowy profil:

teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej

dla wszystkich stref SO wykluczono:

teren elektrowni wiatrowej, teren biogazowni

nie ustalono wskaźników urbanistycznych

SK – STREFY KOMUNIKACJI:

podstawowy profil:

teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji, kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

dodatkowy profil:

teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód

nie ustalono wskaźników urbanistycznych

7.3 Analiza zgodności projektu planu ogólnego z celami ochrony środowiska określonymi w

dokumentach międzynarodowych, unijnych i krajowych

Niniejsza część opracowania przedstawia powiązania projektu planu ogólnego gminy Chłopice z dokumentami planistycznymi i strategicznymi obowiązującymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Uwzględniono w niej również cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, unijnym i krajowym, które mają znaczenie dla realizowanego dokumentu. Dodatkowo opisano, w jaki sposób cele te zostały uwzględnione na etapie opracowywania projektu planu.

Powiązania projektu planu ogólnego z innymi dokumentami

Projekt planu ogólnego gminy Chłopice został opracowany z uwzględnieniem obowiązujących dokumentów strategicznych i planistycznych, mających znaczenie dla kształtowania polityki przestrzennej oraz ochrony środowiska.

Na poziomie krajowym i regionalnym uwzględniono w szczególności:

- **Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030**, która wskazuje na potrzebę prowadzenia zrównoważonego rozwoju z uwzględnieniem zróżnicowania przestrzennego i lokalnych potrzeb, w szczególności obszarów wiejskich, oraz podkreśla rolę ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych jako podstaw lokalnego rozwoju; w kontekście gminy Chłopice istotne są również wytyczne dotyczące ograniczania rozpraszania zabudowy, wspierania odporności na zmiany klimatu oraz wykorzystania lokalnych potencjałów środowiskowych i kulturowych.

- **Strategię Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030**, która zakłada równoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego z ochroną środowiska i dziedzictwa przyrodniczego regionu. Dokument kładzie nacisk na ochronę cennych zasobów naturalnych, rozwój zielonej infrastruktury oraz wzmacnianie odporności ekosystemów, a także wspiera rozwój obszarów wiejskich z poszanowaniem ich walorów kulturowych i krajobrazowych.

- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego perspektywa 2030**, który określa kierunki polityki przestrzennej w regionie, w tym potrzebę ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów środowiska naturalnego, wzmocnienia spójności ekologicznej oraz poprawy jakości przestrzeni zamieszkania. Dokument podkreśla konieczność wspierania rozwoju obszarów przygranicznych, w tym takich jak powiat jarosławski, przy zachowaniu równowagi między funkcjami rolniczymi, przyrodniczymi i osadniczymi.

Na poziomie lokalnym odniesiono się do:

- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chłopice** – dokument ten, obowiązujący do czasu uchwalenia planu ogólnego, identyfikuje główne kierunki rozwoju przestrzennego gminy, w tym potrzebę ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zachowania rolniczego charakteru przestrzeni. Studium akcentuje również konieczność ograniczania rozpraszania zabudowy i racjonalnego gospodarowania zasobami przestrzeni, co znajduje odzwierciedlenie w strukturze stref planistycznych wyznaczonych w projekcie planu ogólnego.
- **Strategii Rozwoju Gminy Chłopice na lata 2022–2030** – dokument ten określa cele i kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, z uwzględnieniem ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu. Wskazuje na potrzebę wspierania rozwoju obszarów wiejskich w sposób zrównoważony, przy zachowaniu lokalnych zasobów środowiskowych i krajobrazowych. Strategia odnosi się również do poprawy efektywności energetycznej, rozwoju infrastruktury technicznej oraz wspierania lokalnych inicjatyw społecznych i gospodarczych.
- **Programu ochrony środowiska dla gminy Chłopice** – choć dokument został opracowany w wcześniejszym okresie, jego zapisy pozostają aktualne w kontekście podstawowych celów środowiskowych. Wskazuje on na potrzebę ograniczenia presji urbanizacyjnej, ochrony zasobów wodnych i glebowych oraz przeciwdziałania degradacji środowiska. Uwzględnia również konieczność edukacji ekologicznej oraz działań zmniejszających negatywne oddziaływanie działalności gospodarczej i komunikacyjnej na środowisko.
- **Programu ochrony środowiska dla powiatu jarosławskiego na lata 2020–2023 z perspektywą do 2027 r.** – dokument ten zwraca szczególną uwagę na potrzebę ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych, poprawy jakości powietrza oraz gospodarki wodno-ściekowej, a także przeciwdziałania zmianom klimatu. Wskazuje również na konieczność integracji działań w zakresie ochrony środowiska na poziomie lokalnym i ponadlokalnym. Postulaty te zostały uwzględnione w strukturze funkcjonalno-

przestrzennej planu ogólnego gminy Chłopice.

Analiza wykazała spójność projektu planu ogólnego z powyższymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Plan ogólny gminy Chłopice uwzględnia cele i kierunki rozwoju wynikające z obowiązujących dokumentów, w szczególności w zakresie ochrony środowiska, krajobrazu oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Istotnym aspektem jest również przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, ochrona i wzmacnianie funkcji rolniczych, a także zachowanie walorów kulturowych i krajobrazowych regionu.
W planie ogólnym, zgodnie z ustawowymi wymogami, wyznaczono 11 stref planistycznych o zróżnicowanych profilach funkcjonalnych oraz przypisanych standardach urbanistycznych. Podział ten został dostosowany do uwarunkowań środowiskowych, społecznych i gospodarczych gminy, umożliwiając realizację kierunków rozwoju określonych w dokumentach strategicznych i wspierając lokalną spójność funkcjonalną. Struktura stref zapewnia efektywną ochronę zasobów przyrodniczych i krajobrazowych – zwłaszcza poprzez ograniczenie rozpraszania zabudowy oraz dostosowanie parametrów zabudowy do charakteru i funkcji poszczególnych obszarów gminy.
Przyjęte rozwiązania sprzyjają również poprawie jakości przestrzeni publicznych, integracji społecznej oraz wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Plan ogólny odzwierciedla założenia dokumentów regionalnych i lokalnych w zakresie ochrony środowiska, rolnictwa, ładu przestrzennego oraz gospodarki wodno-ściekowej, a także przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu i presji inwestycyjnej.

Uwzględnienie celów ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, unijnym i krajowym oraz ich realizacja w planie ogólnym
W dalszej części opracowania przedstawiono cele ochrony środowiska wynikające z aktów obowiązujących na poziomie międzynarodowym, unijnym i krajowym, wraz ze wskazaniem, w jaki sposób zostały one uwzględnione w założeniach projektu planu ogólnego gminy Chłopice. Takie zestawienie pozwala wykazać zgodność polityki przestrzennej gminy z nadrzędnymi kierunkami działań na rzecz ochrony środowiska, klimatu i zrównoważonego rozwoju.

Cele ochrony środowiska na poziomie międzynarodowym
W odniesieniu do dokumentów międzynarodowych, projekt planu ogólnego gminy Chłopice uwzględnia cele i kierunki działań wynikające z:

- **Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)** – dokument ten określa ramy międzynarodowych działań w zakresie ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz adaptacji do zmian klimatu. Plan ogólny realizuje te cele m.in. poprzez unikanie lokalizacji inwestycji w obszarach potencjalnie zagrożonych skutkami zmian klimatu, takich jak tereny zalewowe, bezodpływowe, podmokłe, przypisując im strefę otwartą, promowanie rozwiązań sprzyjających retencji wody i ochronie przyrody oraz wzmacnianie odporności przestrzeni na zjawiska ekstremalne.
- **Konwencji o różnorodności biologicznej (CBD)** – jej główne cele obejmują ochronę i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności oraz zachowanie cennych siedlisk i gatunków. Plan ogólny wspiera realizację tych celów przez zachowanie powierzchni biologicznie czynnych, ograniczenie presji inwestycyjnej na tereny o wysokiej wartości przyrodniczej, a także przez zapewnienie ciągłości powiązań ekologicznych na obszarze gminy.
- **Konwencji z Rio de Janeiro (1992)** – ustanawia ona zasady zrównoważonego rozwoju i integracji ochrony środowiska z polityką rozwojową. Założenia te znajdują odzwierciedlenie w planie ogólnym przez promowanie ładu przestrzennego, ograniczenie rozpraszania zabudowy, zachowanie zasobów środowiskowych i podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
- **Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (2000)** – dokument ten podkreśla konieczność ochrony i właściwego kształtowania krajobrazu, niezależnie od jego typu czy stopnia przekształcenia. Realizacja postanowień konwencji odbywa się w planie ogólnym m.in. poprzez wyznaczenie stref planistycznych z ograniczeniami dotyczącymi wysokości zabudowy, kształtu i sposobu zagospodarowania, zachowanie osi widokowych oraz ochrona wartościowych elementów krajobrazu.
- **Konwencji z Aarhus (1998)** – określa ona podstawowe zasady dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku, udziału w procesach decyzyjnych oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska. Realizacja tych celów znajduje odzwierciedlenie m.in. w prowadzeniu

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) dla planu ogólnego, w zapewnieniu szerokich konsultacji społecznych oraz transparentności w udostępnianiu dokumentacji planistycznej.

Cele ochrony środowiska na poziomie unijnym

W ramach polityki Unii Europejskiej, projekt planu ogólnego gminy Chłopice uwzględnia cele i kierunki działań wynikające z następujących dokumentów i strategii:

- **Europejski Zielony Ład** – unijna strategia zakładająca osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., ochronę zdrowia ludzi i przyrody, poprawę jakości powietrza, wody i gleby, a także wsparcie gospodarki o obiegu zamkniętym. Plan ogólny realizuje te założenia poprzez koncentrację zabudowy, ochronę terenów zieleni, ograniczanie presji transportowej oraz wspieranie adaptacji do zmian klimatu – m.in. poprzez planowanie zieleni, działania retencyjne oraz unikanie lokalizacji inwestycji w obszarach potencjalnie zagrożonych powodzią.
- **Strategia UE na rzecz różnorodności biologicznej 2030** – której celem jest ochrona przyrody i odbudowa zasobów przyrodniczych w Europie. Dokument promuje m.in. przywracanie zdegradowanych ekosystemów i ograniczenie wpływu działalności człowieka na środowisko. Plan ogólny wspiera te cele poprzez utrzymanie powierzchni biologicznie czynnych, ochronę systemu powiązań przyrodniczych oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
- **Ramowa Dyrektywa Wodna (2000/60/WE)** – ustanawia cele osiągnięcia dobrego stanu wszystkich wód w Unii Europejskiej. Plan ogólny gminy Chłopice nie przewiduje lokalizacji nowej zabudowy w dolinach cieków wodnych, wspiera działania retencyjne i ochronę zasobów wodnych, co sprzyja realizacji celów środowiskowych dotyczących jednolitych części wód.
- **8. Program Działań na rzecz Środowiska (8. EAP)** – określający priorytety polityki środowiskowej UE do 2030 r., w tym dążenie do neutralności klimatycznej, ochronę zdrowia, poprawę stanu środowiska i redukcję emisji. Plan ogólny realizuje te cele poprzez integrację ochrony środowiska z planowaniem przestrzennym, unikanie inwestycji w miejscach kolizyjnych z przyrodą oraz zapewnienie spójności i ciągłości systemu przyrodniczego gminy.
- **Agenda Terytorialna UE 2030** – wyznacza kierunki sprawiedliwego, odpornego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego, promuje zrównoważone planowanie przestrzenne oraz efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów. W planie ogólnym założenia te realizowane są poprzez zrównoważone gospodarowanie przestrzenią, zapewnienie odporności na zmiany klimatu oraz ochronę wartościowych elementów środowiska i krajobrazu.

Cele ochrony środowiska na poziomie krajowym

Na poziomie krajowym projekt planu ogólnego gminy Chłopice uwzględnia cele i kierunki działań wynikające z następujących dokumentów strategicznych:

- **Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP2030)** – której cele obejmują m.in. poprawę jakości środowiska, rozwój zielonej infrastruktury, ochronę zasobów wodnych oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu. Założenia planu ogólnego wpisują się w te cele poprzez odpowiednie kształtowanie struktury przestrzennej gminy, minimalizowanie presji inwestycyjnej na środowisko, ochronę terenów zieleni i ciągłość ekologiczno-krajobrazową.
- **Strategiczny Plan Adaptacji do zmian klimatu do 2020 z perspektywą do 2030 r. (SPA2020)** – dokument podkreślający konieczność wzmacniania odporności samorządów na skutki zmian klimatu. Plan ogólny gminy Chłopice realizuje te założenia przez koncentrację zabudowy, ograniczenie rozpraszania nowych inwestycji, zachowanie terenów zielonych, a także uwzględnienie stref przewietrzania i retencji, co łagodzi skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.
- **Krajowy Program Ochrony Powietrza** – wskazujący działania na rzecz poprawy jakości powietrza i ograniczania emisji zanieczyszczeń. W planie ogólnym przyjęto rozwiązania ograniczające rozpraszanie zabudowy, promujące zieleń izolacyjną oraz preferujące rozwiązania ograniczające niską emisję i presję transportową.
- **Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. (PEP2040)** – określająca kierunki rozwoju sektora energetycznego. Plan ogólny umożliwia lokalizację odnawialnych źródeł energii (np. instalacji fotowoltaicznych), z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeb ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego, przyczyniając się do realizacji krajowych celów klimatyczno-energetycznych.

Analiza zgodności projektu planu ogólnego z celami ochrony środowiska wskazanymi w dokumentach międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych wykazała, że dokument ten integruje założenia zrównoważonego rozwoju przestrzennego z ochroną zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

Przyjęte rozwiązania przestrzenne służą m.in.:
– ograniczeniu presji inwestycyjnej na obszary przyrodniczo cenne,
– ochronie ciągłości ekologicznej,
– wspieraniu retencji i adaptacji do zmian klimatu,
– zachowaniu lokalnych walorów krajobrazowych i kulturowych.

Plan ogólny tworzy również spójne ramy dla dalszego planowania przestrzennego, w szczególności dla sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Umożliwia to doprecyzowanie przeznaczenia terenów oraz wdrażanie zasad ochrony środowiska adekwatnych do lokalnych uwarunkowań przyrodniczych.

7.4 Zgodność projektu planu ogólnego z przepisami ustaw

Projekt planu ogólnego gminy Chłopice został opracowany zgodnie z wymogami ustaw regulujących kwestie ochrony środowiska, gospodarki przestrzennej i gospodarki zasobami przyrodniczymi. W szczególności odnosi się do niżej wymienionych aktów prawnych:

Ustawa Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54)

Ustawa wymaga zapewnienia racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska, ochrony walorów krajobrazowych i klimatycznych, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, a także uwzględnienia potrzeb w zakresie gospodarki wodnej, ściekowej i odpadów.

Plan uwzględnia cele określone w art. 72 i 73 ustawy, zapewniając:

- racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi poprzez wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy przy jednoczesnym ograniczeniu lokalizacji nowej zabudowy w terenach przyrodniczo wrażliwych;
- ochronę zasobów wodnych, glebowych i krajobrazowych dzięki utrzymaniu wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej w strefach zabudowy (30%), ograniczeniu funkcji kolizyjnych i ochronie terenów zieleni oraz dolin cieków;
- zachowanie i poprawę jakości środowiska akustycznego i klimatycznego, poprzez utrzymanie otwartych przestrzeni przewietrzania (SO, SN) zachowania różnorodności biologicznej, ciągłości korytarzy ekologicznych, utrzymania i przywracania siedlisk oraz ochrony krajobrazu i zieleni.

Projekt planu wspiera realizację celów tej ustawy poprzez:

- zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, zwartych kompleksów leśnych i siedlisk wilgotnych;
- przypisanie funkcji ochronnych w strefach SO, a także ograniczenia wysokości i intensywności zabudowy w otoczeniu wartościowych krajobrazowo terenów.

Ustawa Prawo wodne (Dz.U. 2024 poz. 1087)

Ustawa wymaga unikania lokalizacji zabudowy w strefach szczególnego zagrożenia powodzią, ochrony ujęć wód i dolin rzecznych, a także wspierania działań retencyjnych i ograniczających odpływ powierzchniowy.

Plan ogólny:

- unika lokalizacji nowej zabudowy w dolinach cieków oraz na terenach szczególnego zagrożenia powodzią i bezodpływowych;
- uwzględnia warunki korzystania z wód, w tym obecność ujęć wód oraz ewentualnych stref ochronnych – przypisując im funkcje ochronne lub ograniczające intensywność zagospodarowania;
- wspiera retencję wód opadowych poprzez wysokie wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej oraz możliwość lokalizacji rozwiązań retencyjnych we wszystkich strefach.

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82.)

Ustawa wymaga ochrony gruntów rolnych i leśnych przed nieuzasadnionym przeznaczeniem na cele nierolnicze i

nieleśne, ograniczania ich odrolnienia oraz zapewnienia racjonalnego gospodarowania zasobami glebowymi.
Plan ogólny ogranicza presję na użytki rolne i grunty leśne, poprzez:

- przypisanie im funkcji rolniczych i przyrodniczych (SR, SO),
- zachowanie ich integralności przestrzennej, szczególnie na terenach o wysokiej bonitacji,
- wskazanie funkcji nieinwazyjnych (np. zieleń) w miejscach, gdzie przekształcenia są potencjalnie możliwe, ale niepożądane środowiskowo.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977 ze zm.)
Ustawa wymaga uwzględnienia uwarunkowań środowiskowych i zasad zrównoważonego rozwoju w dokumentach planistycznych, w tym ochrony przyrody, krajobrazu, jakości życia mieszkańców oraz ładu przestrzennego.
Projekt planu ogólnego gminy Chłopice spełnia wymogi tej ustawy, w szczególności:

- wyznacza strefy planistyczne, w których określono parametry zagospodarowania przestrzennego w sposób zintegrowany z ochroną środowiska i ładem przestrzennym;
- tworzy ramy do sporządzania planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- wdraża zasady prewencji i ostrożności poprzez wyraźne rozdzielenie terenów możliwych do zainwestowania od terenów przyrodniczo wrażliwych.

Przedstawione powyżej powiązania z ustawami środowiskowymi potwierdzają, że projekt planu ogólnego gminy Chłopice został opracowany z uwzględnieniem aktualnych regulacji prawnych oraz potrzeb ochrony zasobów przyrodniczych. Dokument ten stanowi nie tylko ramę dla dalszego planowania miejscowego i wydawania decyzji administracyjnych, ale także narzędzie realizacji celów środowiskowych określonych w ustawach sektorowych. Takie podejście umożliwia kształtowanie przestrzeni zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i zapewnia ochronę interesu publicznego w zakresie ładu przestrzennego i jakości środowiska.

7.5 Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Plan ogólny, jako nowy obowiązkowy dokument planistyczny, zastępuje dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Stanowi on podstawę do uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, po 30 czerwca 2026 r. sporządzanie planów miejscowych oraz wydawanie decyzji WZ będzie możliwe wyłącznie w oparciu o obowiązujący plan ogólny.

Brak przyjęcia planu ogólnego w ustawowym terminie uniemożliwi prowadzenie jakichkolwiek działań planistycznych w gminie, co oznacza wstrzymanie nowych inwestycji – zarówno prywatnych, jak i publicznych. W praktyce zablokowany zostanie rozwój przestrzenny, w tym również realizacja przedsięwzięć niezbędnych dla ochrony środowiska i infrastruktury technicznej, takich jak rozbudowa oczyszczalni ścieków, systemów kanalizacyjnych czy inwestycji retencyjnych.

Choć brak planu nie wpłynie bezpośrednio na istniejącą zabudowę, może skutkować długofalowym pogorszeniem warunków funkcjonowania gminy, brakiem możliwości reagowania na potrzeby rozwojowe oraz utrudnieniami we wdrażaniu polityki zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska.

7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu ogólnego

Na obszarze gminy Chłopice zidentyfikowano problemy środowiskowe, które mają istotne znaczenie z punktu widzenia kształtowania struktury przestrzennej gminy w ramach projektu planu ogólnego. Zostały one uwzględnione przy wyznaczaniu stref planistycznych, określaniu standardów urbanistycznych oraz w procesie realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Do najistotniejszych z nich należą:

- Presja rozwojowa skutkująca rozpraszaniem zabudowy, szczególnie na obrzeżach wsi i w sąsiedztwie terenów o szczególnych walorach przyrodniczych lub krajobrazowych, gdzie niekontrolowana urbanizacja może prowadzić do fragmentacji siedlisk oraz pogorszenia jakości krajobrazu.
- Zagrożenie utraty wartości krajobrazowych, wynikające z możliwej rozbudowy w otwartym krajobrazie rolniczym w sposób niekontrolowany oraz naruszenia osi ekspozycji widokowych, stanowiących istotny element tożsamości przestrzennej gminy.
- Postępujące zmiany klimatyczne, zwiększające ryzyko ekstremalnych zjawisk pogodowych (susze, podtopienia) i podkreślające potrzebę wdrażania działań adaptacyjnych w planowaniu przestrzennym, m.in. poprzez zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej, ochronę przewietrzania i wspieranie retencji wodnej.
- Lokalnie występujące zagrożenie ruchami masowymi ziemi, w szczególności na terenach o bardziej stromym ukształtowaniu, co może powodować ograniczenia dla lokalizacji nowej zabudowy i wymaga uwzględnienia w planowaniu przestrzennym.
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w dolinach cieków wodnych, które wymagają ograniczenia intensywności zagospodarowania oraz stosowania rozwiązań wspierających retencję i bezpieczeństwo powodziowe.
- Ryzyko utraty gleb o wysokiej bonitacji w wyniku niekontrolowanej urbanizacji, szczególnie na obrzeżach istniejących osiedli, co może prowadzić do nieodwracalnych strat w zasobach rolnych i naruszenia zasad racjonalnego gospodarowania gruntami rolnymi.

Zidentyfikowane problemy środowiskowe miały istotny wpływ na kierunki przyjęte w projekcie planu ogólnego gminy Chłopice. W szczególności uwzględniono potrzebę ochrony krajobrazu, gleb o wysokiej bonitacji, dolin rzecznych oraz terenów o szczególnych walorach przyrodniczych, co znalazło odzwierciedlenie w przypisaniu odpowiednich stref planistycznych oraz określeniu standardów urbanistycznych ograniczających presję inwestycyjną. Kluczową rolę w strukturze przestrzennej przypisano strefom otwartym oraz strefom zieleni i rekreacji, pełniącym funkcję obszarów buforowych oraz wspierających ciągłość ekologiczno-krajobrazową.

8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu

8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu, gleby i zasoby naturalne.

Na obszarze objętym opracowaniem nie przewiduje się większych ingerencji w rzeźbę terenu. Podczas realizacji założeń planu przekształceniom może ulec struktura gleby, w szczególności jej wierzchnie warstwy co związane jest z posadowieniem budynków. Ingerencja w warstwę glebową nastąpi w momencie budowy infrastruktury technicznej (sieć układu komunikacyjnego, sieć kanalizacyjną, wodociągową itp.). Takie formy zainwestowania będą wiązały się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni terenu i gleby. W ten sposób powstaną formy antropogeniczne np. nasypy. Wyznaczenie w planie obszaru uzupełnienia zabudowy oraz dopuszczenie zabudowy w ramach stref w znacznym stopniu ograniczą nieracjonalne przekształcenia powierzchni ziemi.
Plan ogólny wyznacza strefy planistyczne uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III, gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Na większości gruntów rolnych klasy I-III wyznaczono strefę otwartą. Jedynie w nielicznych przypadkach na ww. gruntach zainwentaryzowano istniejącą zabudowę wyznaczając strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową.
Na obszarze opracowania nie występują tereny i obszary górnicze, zidentyfikowano jedynie zlikwidowane odwierty poszukiwawcze, dla których obowiązuje strefa ochronna z zakazem zabudowy o promieniu 5m, znajdują się on w strefach otwartych i produkcji rolniczej.
Odpowiednie zaprojektowanie stref w planie ogólnym pozwala na efektywne gospodarowanie przestrzenią i rozwój infrastruktury przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej i ochronie przyrody. Taki model

sprzyja harmonijnemu połączeniu potrzeb społecznych i gospodarczych z wymogami środowiskowymi i zapewni trwały rozwój gminy oraz bezpieczeństwo mieszkańców.

8.2 Oddziaływanie na warunki wodne.

Wprowadzone ustalenia planu ogólnego gminy Chłopice uwzględniają uwarunkowania hydrograficzne i zmierzają do ograniczenia negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne. Ustalenia planu nie określają zasad ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Strefy użytkowe zostały dostosowane przeznaczeniem terenów do warunków środowiskowych i fizjograficznych, co wspiera racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. Dzięki takim działaniom możliwe jest ograniczenie potencjalnych zagrożeń wynikających z rozwoju zabudowy oraz prowadzenia działalności gospodarczej na ternie gminy. Dopiero na późniejszym etapie procesów planistycznych (wydawania wz, pnb czy opracowywania mpzp) określi się szczegółowo sposób odprowadzania ścieków komunalnych, tak by gwarantował on ochronę przed zanieczyszczeniami wód. Najkorzystniej by ścieki bytowe zbierane były w zbiorczy system odprowadzania zakończony oczyszczalnią ścieków.
W zakresie odprowadzenia wód opadowo-roztopowych z terenów przeznaczonych pod zabudowę (mieszkaniową czy usługową) należy dążyć do maksymalnego retencjonowania wód z możliwością ich gospodarczego wykorzystania. Poprzez wyznaczenie wskaźników dotyczących powierzchni biologicznie czynnej plan umożliwia takie działania. W zakresie odwodnienia terenów komunikacji słuszne pozostaje odprowadzenie wód kanalizacją deszczową (w ramach obowiązujących przepisów poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań), lub poprzez zastosowanie powierzchni przepuszczalnych czy innych rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury. Doprecyzowanie zapisów dotyczących gospodarowania wodami opadowo-roztopowymi nastąpi w dokumentach planistycznych niższego szczebla, co pozwoli na utrzymanie w dobrym stanie i nie pogarszanie stanu wód gruntowych.
Równocześnie z realizacją założeń planu ogólnego należy rozwijać sieć wodociągową oraz kanalizację sanitarną i deszczową.

CELE ŚRODOWISKOWE:
Zgodnie z art. 56 i 58 ustawy z dnia 20 lipca 20017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2024 poz. 1087.) celem środowiskowymi dla jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego. *Cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych realizuje się przez podejmowanie działań zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.* *Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" zatwierdzonym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2023 poz. 300) celem środowiskowym wg art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla wód powierzchniowych jest:* • *niepogorszenie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW,* • *osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,* • *stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych,* • *odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,* • *osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.*
Zgodnie z art. 59 i 60 ustawy z dnia 20 lipca 20017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2024 poz. 1087.) celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest: zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu, ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych realizuje się poprzez podejmowanie działań zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. *Działania te polegają m.in. na w szczególności na stopniowym redukowaniu zanieczyszczenia wód podziemnych przez odwracanie znaczących i utrzymujących się tendencji wzrostowych zanieczyszczenia powstałego w wyniku działalności człowieka, przy czym znacząca i utrzymująca się tendencja wzrostowa oznacza znaczący statystycznie i pod względem środowiskowym istotny wzrost stężenia substancji zanieczyszczającej, grupy tych substancji lub substancji wyrażonej jako wskaźnik w jednolitej części wód podziemnych.*

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu wód podziemnych, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Gmina Chłopice znajduje się w granicach JCWPd GW 2000136 i JCWPd GW 2000153 Ze względu na fakt, iż jakość tych wód określono jako

dobry wskazane jest przynajmniej utrzymanie tego stanu. Ocena nieosiągnięcia celu środowiskowego jest niezagrożona co świadczy o stabilnej kondycji zasobów wodnych i braku znaczących czynników degradujących jakość wód podziemnych w analizowanym obszarze.
Ponadto JCWPd nr 136 i JCWPd nr 153 zostały zaliczone do obszarów chronionych wymienionych w zał. IV Ramowej Dyrektywy Wodnej. Są to obszary przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWPd nr 136 i JCWPd 153 położone są na terenie obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.
Na terenie gminy Chłopice presja na środowisko ww. JCWPd związana jest z rolnictwem (stosowanie gnojowicy, nawozów sztucznych, środków ochrony roślin), gospodarką komunalną, a także z przemysłem. Zagrożeniem dla zmiany jakości wód podziemnych mogą być zanieczyszczenia komunikacyjne. Biorąc pod uwagę fakt, że ich uciążliwość najbardziej odczuwalna jest w bezpośrednim sąsiedztwie drogi, nie będą one miały znaczącego wpływu na zmianę jakości wód podziemnych na terenie objętym opracowaniem.

Stan JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Chłopice: Rada, Łęg Rokietnicki, San od Wiaru do Wisłoka i Mleczka od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierek jest zły, ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego jest zagrożona. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w złym stanie, celem środowiskowym będzie dążenie do osiągnięcia umiarkowanego/dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Jednolite części wód powierzchniowych występujące na ternie gminy Chłopice znajdują się w zasięgu obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Wprowadzenie zapisami planu ogólnego stref pod zabudowę głównie mieszkaniową i zagrodową oraz w mniejszym stopniu pod zabudowę usługową i usługowo-produkcyjną (strefa gospodarcza) na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo, wpłynie na ograniczenie zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego pochodzącego ze źródeł rolniczych. Przy rozwoju nowego rodzaju zabudowy należy jednak, wraz z powstawaniem nowych inwestycji, zapewnić odprowadzanie ścieków i doprowadzenie wód w sposób powodujący jak najmniej zanieczyszczeń. Ponadto zaprojektowane strefy planistyczne ograniczą rozprzestrzenianie się niekontrolowanej zabudowy co będzie miało korzystny wpływ na osiągnięcie celów środowiskowych, gdyż rozbudowa sieci wodociągowej i budowa sieci kanalizacyjnej stanie się bardziej opłacalna.

Plan ogólny dla terenów wód płynących i stojących przeważnie wyznacza strefy otwarte. Ponadto w ramach wszystkich stref planistycznych w profilu podstawowym oraz w dodatkowym znajduje się również teren wód.
Analizując projekt planu stwierdza się, iż wyniku konsumowania ustaleń w nim zawartych nie nastąpi zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego mogące wpłynąć w istotny sposób na stan jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych. Potencjalny wzrost zapotrzebowania na wodę ocenia się jako marginalny i nie będzie miał wpływu na stan ilościowy wód podziemnych.
Dzięki przemyślanemu planowaniu przestrzennemu i wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju, gmina może skutecznie chronić wody powierzchniowe i podziemne, jednocześnie wspierając zachowanie naturalnych systemów hydrologicznych. Poprzez ochronę ekosystemów wodnych, kontrolowanie urbanizacji w ich sąsiedztwie oraz wdrażanie rozwiązań zwiększających zdolność terenów do retencji, gmina Chłopice zapewnia długofalowe bezpieczeństwo hydrologiczne oraz ochronę jakości zasobów wodnych dla obecnych i przyszłych pokoleń.
Na terenie gminy Chłopice obszary szczególnie zagrożone powodzią zajmują około 3,1% powierzchni gminy. Do najbardziej zagrożonych sołectw wodami Q1 należy Lutków, gdzie w obszarze zalewowym wodami Q1 leży około 12,59% jego powierzchni. Plan ogólny dla terenów niezabudowanych znajdujących się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią wyznacza strefę otwartą. Wyjątek stanowią istniejące zabudowania, które zostały jedynie zainwentaryzowane jako strefy tożsame z istniejącą funkcją. Szczegółowa analiza zagrożenia powodziowego przy ustalaniu dokładnego przeznaczenia terenu w ramach profili dopuszczonych w strefach nastąpi na etapie sporządzania planów miejscowych.
Plan ogólny dla terenów niezabudowanych znajdujących się w obszarach zmeliorowanych w większości wyznacza strefę otwartą. Wyjątek stanowią obszary zainwestowane, które zostały zainwentaryzowane jako odpowiednie

strefy. Szczegółowa analiza obszarów zmeliorowanych przy ustalaniu dokładnego przeznaczenia terenu w ramach profili dopuszczonych w strefach nastąpi na etapie sporządzania planów miejscowych.

8.3 Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.

Funkcję przyrodniczą w gminie Chłopice pełnią przede wszystkim tereny leśne, doliny rzeczne oraz towarzyszące im łąki i zadrzewienia śródpolne. Elementy te tworzą lokalny system powiązań ekologicznych o istotnym znaczeniu dla zachowania różnorodności biologicznej oraz ciągłości procesów przyrodniczych. Szczególnie ważną rolę odgrywa dolina rzeki Łęg Rokietnicki i jej dopływy, która wraz z kompleksami łąk, ciekami wodnymi i fragmentami lasów stanowi naturalny korytarz ekologiczny. Uzupełnieniem tej struktury są tereny zieleni urządzonej, a także grunty rolne o wysokiej wartości przyrodniczej.
Dla flory, fauny i różnorodności biologicznej istotnym zagrożeniem jest rozpraszanie zabudowy i ekspansja inwestycji, które mogą prowadzić do utraty i fragmentacji siedlisk. Projekt planu ogólnego przeciwdziała temu zjawisku poprzez uporządkowanie struktury przestrzennej gminy w ramach podziału na strefy planistyczne. Szczególnie ważne jest objęcie terenów o wysokich wartościach przyrodniczych – w tym kompleksów leśnych i doliny rzeki Łęg Rokietnicki i jej dopływów– strefami SO (otwartą) i SN (zieleń i rekreacja), w których znacznie ograniczono możliwość zabudowy. W strefie SO całkowicie wykluczono zabudowę co sprzyja utrzymaniu siedlisk i ogranicza presję inwestycyjną. Strefa ta obejmuje m.in. doliny cieków, tereny leśne oraz obszary zieleni o charakterze naturalnym i półnaturalnym. Utrzymanie tych obszarów w niezmienionym użytkowaniu przestrzennym umożliwia funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych, zwłaszcza w rejonie doliny Łęgu Rokietnickiego oraz w północnej i południowej części gminy, gdzie zlokalizowane są największe kompleksy leśne.
W strefach zabudowy (SJ, SW, SZ, SU) przewidziano przede wszystkim uzupełnianie istniejącej struktury osadniczej, bez ekspansji na obszary o wysokiej wrażliwości przyrodniczej. Przyjęte minimalne wartości wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej – wynoszące 30% w strefach zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz 20% w strefach gospodarczych – pozwalają na ograniczenie nadmiernej szczelności zabudowy i częściowe zachowanie elementów zieleni w obrębie terenów inwestycyjnych.
Wyznaczenie strefy SR, obejmującej tereny użytkowane rolniczo, może sprzyjać utrzymaniu ciągłości użytkowania i ograniczeniu presji urbanizacyjnej, co z punktu widzenia ochrony różnorodności biologicznej pozwala ograniczyć ryzyko dalszej fragmentacji siedlisk. Należy jednak zauważyć, że dopuszczenie zabudowy związanej z produkcją wielkotowarową może lokalnie prowadzić do przekształceń środowiska przyrodniczego. Ze względu na ramowy charakter planu ogólnego, szczegółowe warunki zagospodarowania tych terenów będą określane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co pozwoli na uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych i wprowadzenie niezbędnych ograniczeń.
Ewentualne oddziaływania na faunę mogą wystąpić głównie na etapie realizacji inwestycji, a ich źródłem będą uciążliwości związane z działaniem sprzętu budowlanego. Należy liczyć się z możliwością okresowego wypierania zwierzyny leśnej z obszarów sąsiednich oraz jej przemieszczania się. Oddziaływania te będą jednak miały charakter przejściowy. Mogą być one klasyfikowane jako oddziaływania wtórne, krótkoterminowe i lokalne, ograniczone do okresu realizacji inwestycji.
Na terenach przeznaczonych pod zabudowę może dojść do częściowego przekształcenia lokalnych siedlisk i zmiany składu gatunkowego, zwłaszcza na rzecz gatunków synantropijnych. Będą to oddziaływania wtórne, długoterminowe i lokalne, mające ograniczony zasięg przestrzenny i nieprowadzące do znaczącej utraty bioróżnorodności w skali gminy.
Ustalenia planu ogólnego nie przewidują znaczących ingerencji w obszary o wysokim znaczeniu przyrodniczym, takie jak doliny rzeczne, kompleksy łąkowe i tereny leśne. W rejonach tych nie wyznaczono nowych terenów inwestycyjnych ani zabudowy mieszkaniowej, a dominującymi formami użytkowania pozostają funkcje rolnicze i przyrodnicze. Plan ogólny przeciwdziała rozpraszaniu zabudowy, co sprzyja zachowaniu ciągłości ekologicznej i ogranicza ryzyko fragmentacji siedlisk.
Warto podkreślić, że dla skutecznej ochrony różnorodności biologicznej oraz utrzymania lokalnych powiązań ekologicznych, kluczowe znaczenie będzie miał etap sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dopiero na tym poziomie planowania możliwe będzie przyjęcie szczegółowych rozwiązań przestrzennych, uwzględniających potrzebę ochrony siedlisk i ciągłości ekologicznej, wraz z odpowiednimi zapisami ograniczającymi lub kompensacyjnymi.
Potencjalne negatywne oddziaływania na różnorodność biologiczną – takie jak lokalne przekształcenia siedlisk czy

zmiana składu gatunkowego – mogą wystąpić punktowo, przede wszystkim w wyniku realizacji inwestycji w strefach zabudowy lub zabudowy towarzyszącej produkcji rolniczej. Będą to jednak oddziaływania ograniczone przestrzennie, które mogą zostać skutecznie zminimalizowane na etapie sporządzania planów miejscowych, które umożliwią dokładną identyfikację zagrożeń i wdrożenie odpowiednich działań ochronnych.
Wpływ ustaleń planu ogólnego na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną oceniono jako neutralny, z przewagą cech pozytywnych, w szczególności dzięki zachowaniu ciągłości użytkowania terenów rolniczych, uporządkowaniu struktury przestrzennej, ograniczeniu presji urbanizacyjnej na obszary cenne przyrodniczo oraz utrzymaniu ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych.

8.4 Oddziaływanie na ludzi

W przypadku uchwalenia Planu ogólnego będzie on wpływał na warunki życia społeczności lokalnej poprzez utrzymanie istniejących i wprowadzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę, zarówno mieszkaniową, usługową jak i produkcyjną (strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną [SW], strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną [SJ], strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową zagrodową [SZ], strefa usługowa [SU], strefa gospodarcza [SP]). W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu plan ogólny wyznacza dla poszczególnych stref maksymalne wysokości zabudowy oraz nadziemne intensywności zabudowy, nawiązując do istniejącego krajobrazu gminy. Jednocześnie w projekcie zapisana jest dopuszczalna minimalna wartość udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego, co pozwoli na zachowanie odpowiedniego udziału zieleni na terenach zabudowanych oraz zainwestowanych. W ramach Planu ogólnego gminy zaprojektowano 11 stref planistycznych.

Strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną [SW] wyznaczono dla terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w celu uporządkowania przestrzeni gminy. W ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego w projekcie planu ogólnego ustalono możliwość realizacji terenów zieleni naturalnej, terenów lasu i terenów wód. Wymagane wskaźniki zabudowy zostały określone na poziomie wskaźników ustalonych na podstawie istniejącego zagospodarowania. Strefy SW różnią się nieznacznie ustalonymi wskaźnikami urbanistycznymi w odniesieniu do stanu istniejącego.
Strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną [SJ] wyznaczono dla działek o funkcji mieszanej mieszkaniowo - usługowej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej oraz w obszarach uzupełnień zabudowy. W ramach profilu dodatkowego we wszystkich strefach SJ ustalono możliwość realizacji: terenów zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, terenów zieleni naturalnej, terenów lasu i terenów wód. Wymagane wskaźniki zabudowy zostały określone na podstawie istniejącego zagospodarowania. Wskaźniki ustalone dla terenów różnią się pod względem położenia terenu oraz uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, własnościowych czy infrastrukturalnych.
Strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową [SZ] wyznaczono dla istniejących terenów zabudowy zagrodowej oraz produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych oraz w obszarach uzupełnień zabudowy. W ramach profilu dodatkowego dla wszystkich stref SZ ustalono tereny usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu i teren wód. Wymagane wskaźniki zabudowy zostały określone na podstawie istniejącej zabudowy. Dla stref SZ, w sąsiedztwie dużych gospodarstw rolnych w oddaleniu od zabudowań mieszkalnych, dopuszczono dodatkowy profil tj.: teren wielkotowarowej produkcji rolnej oraz teren biogazowni. Wymagane wskaźniki zabudowy zostały określone na podstawie istniejącego zagospodarowania. Wskaźniki ustalone dla terenów różnią się pod względem położenia terenu oraz uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, własnościowych czy infrastrukturalnych.
Strefę usługową [SU] wyznaczono dla działek zabudowanych istniejącą zabudową usługową oraz dla działek predysponowanych do takiej funkcji. W ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego w projekcie planu ogólnego dla wszystkich stref SU ustalono możliwość realizacji teren zieleni naturalnej, teren lasu i teren wód. Jedynie dla wybranych stref SU oprócz ww. profili dodatkowych dopuszczono możliwość realizacji terenów składów i magazynów oraz terenów elektrowni słonecznej. Zasady realizacji poszczególnych rodzajów przeznaczeń, w tym terenów składów i magazynów oraz terenów elektrowni słonecznej, zostaną szczegółowo określone i ustalone w planach miejscowych opracowywanych w oparciu o uchwalony plan ogólny. Dla terenów położonych w obszarach chronionych przyrodniczo czy kulturowo ograniczono zakres przeznaczeń profilu dodatkowego do terenów zieleni naturalnej, terenów lasu i terenów wód. Wymagane wskaźniki zabudowy zostały określone na poziomie wskaźników istniejącej zabudowy zlokalizowanej na danym terenie.
Strefę gospodarczą [SP] wyznaczono dla istniejących terenów produkcji, baz, składów i magazynów. W ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego w projekcie planu ogólnego dla wybranych terenów ustalono możliwość realizacji terenów usług, terenów zieleni naturalnej, terenów lasu i terenów wód. Tereny stref SP graniczące z terenami stref SJ powinny posiadać pas zieleni oddzielający, który w miarę możliwości powinien zostać określony na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dla wszystkich terenów w ramach strefy gospodarczej ustalono

jednakowe wskaźniki urbanistyczne.
Strefę produkcji rolniczej [SR] wyznaczono dla istniejących terenów produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych oraz w wielu przypadkach jako zaplecze stref SZ. W ramach profilu dodatkowego w sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych dopuszczono teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód a w sąsiedztwie dużych gospodarstw rolnych w oddaleniu od zabudowań mieszkalnych oprócz wyżej wymienionych profili dodatkowych dopuszczono dodatkowo teren biogazowni. Dla wszystkich stref SR wykluczono teren rolnictwa z zakazem zabudowy i teren elektrowni wiatrowej. Wymagane wskaźniki zabudowy zostały określone na poziomie wskaźników ustalonych na podstawie istniejącego zagospodarowania.
Strefę zieleni i rekreacji [SN] wskazano na obszarach istniejących terenów rekreacyjnych. W ramach profilu dodatkowego w planie ogólnym ustalono teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, przy czym w strefach objętych ochroną konserwatorską tj. dawne zespoły dworsko – parkowe oraz ze względu na bliskie sąsiedztwo z zabytkowymi obiektami ograniczono wachlarz przeznaczeń profilu dodatkowego do terenu zieleni naturalnej i lasu.
Strefę cmentarzy [SC] wyznaczono w ramach terenów istniejących cmentarzy, w ramach profilu dodatkowego w planie ogólnym ustalono tereny usług kultu religijnego, tereny usług handlu detalicznego, tereny zieleni naturalnej, tereny lasu i tereny wód. Wymagane wskaźniki zabudowy zostały określone na poziomie wskaźników ustalonych na podstawie maksymalnych wskaźników istniejącej zabudowy, dających możliwość intensyfikacji.
Strefę otwartą [SO] wyznaczono dla terenów rolniczych, terenów lasów, zieleni niskiej w dolinach rzek i potoków, zalesień i zadrzewień oraz wód powierzchniowych śródlądowych. Strefa otwarta została wyznaczona na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych poza obszarami zabudowy. Strefy otwarte pokrywają największą część gminy, obejmują tereny lasów, tereny rolnicze, tereny wód i zieleni naturalnej oraz częściowo tereny dróg. W ramach dodatkowego profilu dopuszczono możliwość realizacji terenów elektrowni słonecznych, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej i teren zieleni urządzonej. Z uwagi na niepowtarzalne walory krajobrazowe oraz obecność rozległych obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej dla wszystkich stref otwartych wykluczono tereny elektrowni wiatrowej oraz tereny biogazowni.
Strefę komunikacyjną [SK], określono dla istniejących dróg zbiorczych i głównych. W ramach profilu dodatkowego ustalono możliwość wyznaczenia terenów drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, terenów zieleni urządzonej, terenów lasu, terenów zieleni naturalnej oraz terenów wód.
Strefę infrastrukturalną [SI] wyznaczono dla istniejących terenów infrastruktury technicznej. W ramach profilu dodatkowego w planie ogólnym ustalono teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Dla wszystkich terenów w ramach strefy infrastrukturalnej ustalono jednakowe wskaźniki urbanistyczne.

Respektowanie planu ogólnego będzie warunkiem zachowania trwałości procesów biologicznych oraz powiązań przyrodniczych gminy. Wskazane zapisy pozwolą na zintegrowanie projektowanego ładu przestrzennego ze środowiskowymi uwarunkowaniami tego terenu oraz okolicznych terenów chronionych. Większość wprowadzonych terenów pokrywa się z istniejącym zagospodarowaniem. Wpłynie to częściowo na podtrzymaniu dotychczasowych przekształceń środowiska przyrodniczego. Nastąpi niewielkie zajmowanie terenów otwartych pod zabudowę co będzie wiązało się z przekształceniami terenów, niewielkim ubytkiem powierzchni biologicznie czynnej, oraz chwilowymi zanieczyszczeniami powietrza i wód. Realizacja zapisów planu stworzy możliwości polepszenia dostępności przestrzeni mieszkaniowej oraz zwiększenia komfortu codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jednym z kluczowych założeń planu jest ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy, co pozwoli na bardziej zrównoważony rozwój przestrzeni miejskiej. Dzięki temu unika się mieszania funkcji uciążliwych z zabudową mieszkaniową, co wpłynie pozytywnie na jakość życia w obszarach mieszkalnych. W strefach SW, SJ i SZ będzie możliwość realizowania zabudowy mieszkaniowej. Na ostateczny zasięg tych stref miało wpływ rozszerzanie o obszary uzupełnienia zabudowy oraz tereny sąsiadujące z istniejącą zabudową w celu stworzenia zwartej struktury. Pozwoli to na zminimalizowanie kosztów związanych z wyposażeniem terenów budowlanych w niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. Przy wyznaczaniu tych stref starano się unikać konfliktów przestrzennych, które pojawiają się w przypadku bliskiego sąsiedztwa zabudowy związanej z rolnictwem, czy zabudową wielorodzinną.

Plan ogólny ograniczy niekontrolowane rozprzestrzeniania się zabudowy w tym mieszanie funkcji uciążliwej z mieszkaniową, ustalenia planu odnoszą się do zasad ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ładu przestrzennego, dając tym samym podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnej dbałości o środowisko. Tereny nowej zabudowy, usług, produkcji są zlokalizowane w miejscach, gdzie te funkcje już

występowały, i są zlokalizowane w obszarze dostępnym komunikacyjne.
Projektowane zagospodarowanie gminy nie powinno wprowadzać zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi (na terenie objętym projektem ale także na terenach pozostających w zasięgu oddziaływania). Warunkiem jest egzekwowanie ustaleń planu. Oddziaływania będą mieć charakter bezpośredni, długoterminowy i stały. Pozytywnym pośrednim oddziaływaniem będzie dostępność do przestrzeni o uporządkowanym standardzie zagospodarowania.

8.5 Oddziaływanie na powietrze i klimat.

Ustalenia projektu planu ogólnego będą wpływać na jakość powietrza i klimat głównie poprzez rozwiązania przestrzenne i funkcjonalne. Dotyczy to zarówno zmniejszania emisji zanieczyszczeń, jak i działań służących adaptacji przestrzeni do zjawisk klimatycznych – w tym minimalizacji skutków zjawisk ekstremalnych, takich jak susze czy podtopienia. Oba te cele realizowane są m.in. przez wzmacnianie systemu przyrodniczego gminy (strefy SO i SN) oraz kontrolowany rozwój zabudowy, w tym zasady dotyczące minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (PBC).
Obszar gminy Chłopice nie posiada scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Planowane lokalizacje nowej zabudowy, głównie jako uzupełnienie istniejących układów osadniczych, będą opierały się na indywidualnych źródłach ogrzewania, co może powodować sezonowy wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza (głównie pyłów i gazów). Będą to oddziaływania bezpośrednie, lokalne, sezonowe, zależne od skali zabudowy i rodzaju stosowanego paliwa.
Projekt planu ogólnego nie zawiera szczegółowych ustaleń dotyczących systemów zaopatrzenia w ciepło, gaz czy energię elektryczną – kwestie te będą rozstrzygane na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które określą zasady rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
Istotnym elementem ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza jest wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE). W projekcie planu ogólnego umożliwiono ich lokalizację w wybranych strefach planistycznych – m.in. elektrowni słonecznych, wodnych i geotermalnych w strefie SO, elektrowni słonecznych w strefach SP, SI, SU i SR, a także biogazowni w strefach SR i SZ, pod warunkiem ich sytuowania w sąsiedztwie dużych gospodarstw rolnych i z dala od zabudowy mieszkaniowej. Takie rozwiązania pozwalają ograniczyć negatywne oddziaływania konwencjonalnych źródeł energii.
Poprawa jakości powietrza oraz adaptacja przestrzeni do zmian klimatu będą również realizowane poprzez wzmacnianie systemu przyrodniczego i rolniczego gminy, w szczególności poprzez wyznaczanie stref otwartych (SO) oraz stref zieleni i rekreacji (SN), które pełnią funkcje buforowe, wspierają przewietrzanie oraz chronią tereny o podwyższonej wartości przyrodniczo-krajobrazowej i rolnej.
Oddziaływanie ustaleń planu ogólnego na mikroklimat będzie miało charakter pośredni, lokalny i stały – związany z przekształceniem pokrycia terenu. W wyniku powstawania nowych powierzchni uszczelnionych może dojść do nieznacznego wzrostu temperatury radiacyjnej podłoża i lokalnego obniżenia prędkości wiatru. Wpływ ten będzie jednak ograniczany dzięki ustaleniom dotyczącym wskaźników PBC, sięgających 30% w strefach zabudowy. Wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej wspiera retencję wód opadowych, ogranicza ryzyko podtopień i przeciwdziała lokalnym efektom przegrzewania terenu.
W związku z powyższym, wpływ projektu planu ogólnego na powietrze i klimat należy ocenić jako neutralny z elementami korzystnymi – w szczególności w zakresie promowania odnawialnych źródeł energii, ochrony przewietrzania oraz adaptacji przestrzeni do zmian klimatu.
Należy podkreślić, że jako dokument wyznaczający ramy dla przyszłego zagospodarowania przestrzennego, plan ogólny nie przesądza o szczegółowych rozwiązaniach inwestycyjnych. Wyznaczone w nim strefy planistyczne, przyjęte minimalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej oraz dopuszczenie możliwości lokalizacji instalacji OZE nie będą znacząco wpływać na lokalne warunki klimatyczne ani jakość powietrza.

8.6 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.

Na terenie gminy Chłopice zlokalizowane są obiekty wpisane do rejestru zabytków, ujęte w gminnej ewidencji zabytków (GEZ) a także stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków. Zapisy planu ogólnego w sposób ramowy odnoszą się do ochrony dziedzictwa kulturowego, poprzez określanie wskaźników zabudowy oraz przypisywanie odpowiednich profili funkcjonalnych strefom planistycznym. Na obszarach obejmujących zespoły ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków zastosowano takie profile funkcjonalne, które wykluczają możliwość lokalizacji inwestycji mogących prowadzić do degradacji wartości kulturowych, jak np. tereny składów, magazynów

czy elektrowni słonecznych. Ponadto, parametry intensywności i wysokości zabudowy zostały dostosowane do historycznego układu przestrzennego oraz lokalnego krajobrazu. Takie rozwiązania sprzyjają lepszemu dostosowaniu nowych inwestycji do lokalnego kontekstu kulturowego i przestrzennego oraz ograniczają ryzyko kolizji z obiektami zabytkowymi i stanowiskami archeologicznymi. Kierunki rozwoju zostały określone z uwzględnieniem istniejących dóbr materialnych, co pozwala uniknąć potencjalnych konfliktów przestrzennych.
Szczegółowe parametry zabudowy i zagospodarowania terenu dla zabytków objętych formami ochrony będą doprecyzowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi.
Ustalenia projektu planu ogólnego nie przewidują działań mogących istotnie zagrozić zabytkom ani innym dobrom materialnym. Wprowadzane ograniczenia funkcjonalne i parametry w wybranych strefach planistycznych wspierają ochronę dziedzictwa kulturowego i właściwe kształtowanie ładu przestrzennego. Oddziaływania projektu planu w tym zakresie należy ocenić jako długoterminowe, o charakterze neutralnym lub korzystnym.

8.7 Oddziaływanie na krajobraz

Teren gminy Chłopice charakteryzuje się otwartym krajobrazem rolniczym o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych, którego istotnymi elementami są doliny rzeczne oraz historyczna zabudowa wiejska, uzupełnieniem układu przestrzennego są rozproszone zadrzewienia i niewielkie enklawy leśne.
Plan ogólny, jako dokument ramowy, nie przesądza o szczegółowym zagospodarowaniu terenów. Konkretne rozwiązania funkcjonalne, lokalizacyjne i przestrzenne – w tym typy inwestycji, ich gabaryty czy forma architektoniczna – będą określane na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z tego względu oddziaływanie planu ogólnego na krajobraz ma charakter pośredni i ramowy, a jego ocena opiera się na założeniach funkcjonalnych stref i przypisanych im wskaźnikach urbanistycznych.
Oddziaływanie ustaleń projektu planu ogólnego na krajobraz gminy należy ocenić jako ograniczone i w przeważającej mierze neutralne. Większość stref inwestycyjnych, takich jak strefy SJ (wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniowej jednorodzinną), SW (wielofunkcyjne z zabudową wielorodzinną), SZ (wielofunkcyjne z zabudową zagrodową), czy SP (gospodarcze), zostały wyznaczone poprzez zainwentaryzowanie istniejącej zabudowy oraz w sąsiedztwie terenów już zurbanizowanych lub w miejscach, gdzie obserwuje się tendencję do powstawania ciągów zabudowy. Strefa SU (usługowa) została wyznaczona zarówno na podstawie istniejących lokalizacji usług, jak i poprzez objęcie nowych terenów w rejonie węzła autostradowego A4, gdzie bliskość infrastruktury drogowej stwarza potencjalne warunki dla rozwoju funkcji usługowych i komunikacyjnych, z możliwością ich doprecyzowania na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zintegrowanych planów inwestycyjnych.
Nowe wyznaczenia terenów inwestycyjnych, w tym strefa SU w sąsiedztwie autostrady, zostały zaplanowane w sposób minimalizujący ryzyko kolizji z cennymi krajobrazowo obszarami gminy, przyjęto rozwiązania sprzyjające zachowaniu spójności przestrzennej i czytelności lokalnego układu krajobrazowego.
Wyznaczając strefy planistyczne, uwzględniono potrzebę zachowania istniejących cech krajobrazowych gminy, takich jak układy dolin rzecznych, historyczna zabudowa wiejska czy elementy zieleni śródpolnej. Zróżnicowanie funkcji przestrzennych oraz dostosowanie ich zasięgu do warunków lokalnych pozwala uniknąć kolizji funkcjonalnych i sprzyja utrzymaniu ładu przestrzennego.
Istotną funkcję w ochronie krajobrazu pełnią strefy SO (strefy otwarte), obejmujące tereny rolnicze, lasów, zieleni niskiej w dolinach rzek i potoków, zalesień i zadrzewień oraz wód powierzchniowych śródlądowych i zieleni naturalnej. Stanowią one największy udział powierzchni gminy, co istotnie wzmacnia ich rolę w kształtowaniu i ochronie lokalnego krajobrazu. W strefach tych profile podstawowy i dodatkowy nie przewidują możliwości lokalizacji zabudowy, co sprzyja zachowaniu otwartego charakteru przestrzeni i ciągłości krajobrazu.
Znaczącą rolę w ochronie walorów krajobrazowych odgrywa sposób ustalenia standardów urbanistycznych. Parametry zabudowy – takie jak intensywność, wysokość, udział powierzchni zabudowy oraz powierzchni biologicznie czynnej – zostały zróżnicowane w zależności od lokalizacji stref i ich relacji do istniejącej zabudowy oraz obszarów o szczególnym znaczeniu krajobrazowym. Przy ich określaniu uwzględniono kontekst sąsiedztwa, w celu zapewnienia ładu przestrzennego, spójności krajobrazowej oraz poszanowania dziedzictwa kulturowego.
Zastosowanie takich zasad pozwala ograniczyć wpływ nowych inwestycji na krajobraz oraz sprzyja stopniowej, uporządkowanej transformacji struktury przestrzennej gminy, z zachowaniem jej tożsamości wizualnej i kompozycyjnej.
Dopuszczenie niektórych form odnawialnych źródeł energii, takich jak elektrownie słoneczne, jest ograniczone lokalizacyjnie i podlega dodatkowym warunkom. Tereny OZE dopuszczono w wybranych lokalizacjach, przede

wszystkim w ramach dodatkowych profili funkcjonalnych stref SU, SI, SO i SR, z całkowitym zakazem elektrowni wiatrowych. Dodatkowo dopuszczono tereny biogazowni w strefach SR (rolniczej) i SZ (zagrodowej), pod warunkiem ich sytuowania w sąsiedztwie dużych gospodarstw rolnych i z dala od zabudowy mieszkaniowej. Ewentualna realizacja takich przedsięwzięć będzie musiała zostać poprzedzona szczegółową analizą oddziaływania na środowisko w ramach procedury OOŚ na etapie planu miejscowego. Potencjalne oddziaływanie elektrowni słonecznych na krajobraz może mieć charakter lokalny i punktowy, zależny od skali inwestycji oraz warunków ekspozycji. Dzięki wymogowi sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, możliwe będzie uwzględnienie uwarunkowań krajobrazowych i wprowadzenie rozwiązań minimalizujących widoczność inwestycji, co pozwoli zachować integralność krajobrazu gminy.
W związku z powyższym, projekt planu ogólnego gminy Chłopice nie powinien powodować znaczących przekształceń krajobrazowych. Oddziaływanie będzie miało charakter długoterminowy, pośredni i ramowy, realizowany poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Przyjęte rozwiązania – w tym kontynuacja istniejącej struktury osadniczej, dominacja stref otwartych, zróżnicowanie funkcji przestrzennych oraz określenie standardów urbanistycznych – pozwalają zachować ład kompozycyjny i uniknąć dysonansów wizualnych. W rezultacie, planowane działania nie powinny prowadzić do degradacji krajobrazu przyrodniczego ani kulturowego gminy.

8.8 Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Chłopice nie występują obszary objęte ochroną przyrody w formie parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu ani obszarów Natura 2000. Jedyną formą ochrony przyrody ustanowioną na obszarze objętym planem ogólnym są indywidualne pomniki przyrody.
W granicach gminy zlokalizowanych jest 34 pomników przyrody, obejmujących głównie pojedyncze drzewa różnych gatunków o istotnej wartości przyrodniczej, krajobrazowej i historyczno-pamiątkowej. Wszystkie te obiekty znajdują się na terenie parku dworskiego w miejscowości Chłopice, stanowiącego relikt dawnej dąbrowy w obrębie XVIII-wiecznego zespołu dworskiego.
Dla wskazanego obszaru projekt planu ogólnego przewiduje strefę SN (zieleń i rekreacja), w której wprowadzono zakaz zabudowy, co stanowi istotny środek ochrony istniejących pomników przyrody. Rozwiązanie to ogranicza ryzyko przekształcenia przestrzeni wokół chronionych drzew oraz sprzyja utrzymaniu ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych.
Ze względu na ramowy charakter planu ogólnego, szczegółowe zasady ochrony i zagospodarowania terenów objętych formami ochrony przyrody zostaną określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
Oddziaływanie ustaleń planu ogólnego na formy ochrony przyrody w gminie Chłopice należy ocenić jako neutralne, z elementami pozytywnego wpływu wynikającego z przypisania właściwego przeznaczenia terenu, sprzyjającego zachowaniu pomników przyrody i ich otoczenia. Nie należy spodziewać się znaczącego negatywnego wpływu na przyrodę – przeciwnie, przyjęte ustalenia pozwalają na utrzymanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich dalszej ochronie

8.9 Transgraniczne oddziaływanie

Biorąc pod uwagę geograficzne położenie gminy Chłopice, oraz zaproponowane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne, oddziaływanie na elementy środowiska wskutek realizacji ustaleń planu będzie miało charakter lokalny i nie będzie miało zasięgu transgranicznego.

9. Rozwiązania alternatywne

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko według Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie Planu. W ramach opracowania projektu planu przeprowadzono szereg analiz, które uwzględniały różne warianty zagospodarowania przestrzennego, mające na celu zminimalizowanie potencjalnych negatywnych skutków dla przyrody oraz

krajobrazu. Ponad to, biorąc pod uwagę format dokumentu i ściśle określoną metodykę dla tworzenia projektów planów ogólnych gmin, opracowaną dla wszystkich gmin w Polsce oraz brak szczegółów realizacji ustaleń tego projektu, nie było możliwości przedstawienia alternatywnej wersji projektu, który mógłby mniej negatywnie oddziaływać na środowisko.
Zaproponowane w projektowanym dokumencie rozwiązania stanowią kompleksowy i zrównoważony model zagospodarowania przestrzennego respektujący wartości przyrodnicze, są najbardziej racjonalne, przyniosą wymierne skutki i korzyści w szczególności dla mieszkańców gminy i jednocześnie będą one miały znikomy wpływ lub będą w niewielkim stopniu oddziaływały na środowisko.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Zaproponowane w projekcie planu ogólnego rozwiązania mają na celu ochronę lokalnych interesów publicznych poprzez uporządkowanie ładu przestrzennego, który uwzględnia lokalne uwarunkowania gminy Chłopice. Rozwiązania te sprzyjają kształtowaniu przestrzeni w sposób zapewniający ochronę środowiska, zdrowia ludzi, a także wartości kulturowych gminy. Projekt planu uwzględnia rygory ładu przestrzennego, urbanistyki oraz uwzględnia ochronę krajobrazu i przyrody. Realizacja postanowień planu ogólnego pozwoli na zintegrowanie ładu przestrzennego ze środowiskowymi uwarunkowaniami gminy.
Ład przestrzenny wyznaczają zawarte dla poszczególnych stref ustalenia dotyczące wskaźników urbanistycznych takich jak: wysokość zabudowy, intensywność zabudowy czy udział powierzchni biologicznie czynnej. Ten ostatni wskaźnik pozwala na zachowanie odpowiedniego udziału zieleni na terenach przeznaczonych pod zabudowę, jego respektowanie da gwarancję na zachowanie procesów biologicznych, różnorodności oraz powiązań przyrodniczych. W projekcie planu uwzględnia się obsługę komunikacyjną, poprzez ujęcie w strefę komunikacji istniejących dróg zbiorczych i głównych. Przy wyznaczaniu stref wzięto pod uwagę przebiegi istniejących korytarzy ekologicznych, istniejących form ochrony przyrody, dla których wiodącą jest strefa otwarta. Projektowany dokument chroni także grunty rolne i leśne.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Plan ogólny określa zasady, na których podstawie będzie można dokonać oceny i monitorowania efektów jego realizacji. Są to ustalenia oraz wskaźniki wyznaczone dla poszczególnych stref, w których określono:

- profil funkcjonalny dla każdej ze stref,
- wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
- wartość maksymalnej wysokości zabudowy,
- wartość maksymalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej

Analiza skutków realizacji zapisów planu ogólnego w zakresie sposobu zagospodarowania będzie mogła nastąpić po realizacji dokumentów planistycznych niższego szczebla które będą ustalane na podstawie założeń planu ogólnego. Plan ogólny będzie podstawą do wydawania pozwoleń na budowę, oraz podejmowania przez gminę planów miejscowych. Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych odbędzie się na etapie wystąpienia inwestora o pozwolenie na budowę, a następnie poprzez coroczną analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. To między innymi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, a także wydziały ochrony środowiska (wojewódzkie, powiatowe) są odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu w zakresie ochrony środowiska. Zadania tych organów obejmują cykliczne analizy i oceny stanu środowiska, w tym jakości wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, gleb oraz klimatu akustycznego. Podstawą tych działań są wyniki monitoringu państwowego oraz dane zebrane podczas lokalnych badań środowiskowych. Systematyczny monitoring może doprowadzić do zdiagnozowania niezidentyfikowanych dotąd obszarów problemowych, lub ujawnić niekorzystne zjawiska, co będzie podstawą do wprowadzenia zmian w dokumencie planu ogólnego.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotowa prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Chłopice. Procedura opracowania projektu planu ogólnego wywołana została uchwałą Nr IV/21/2024 Rady Gminy Chłopice

z dnia 8 lipca 2024r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego gminy Chłopice. Projekt ma na celu określenie ram rozwoju gminy oraz zasad gospodarowania przestrzenią z uwzględnieniem ochrony środowiska i zasobów naturalnych. Opracowanie jest odpowiedzią na zmianę przepisów prawa, oraz zmiany społeczno-gospodarcze, a także potrzeby lokalnej społeczności. Na obszarze gminy nie występują tereny zamknięte inne niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu. Plan ogólny stanowi podstawę do sporządzania planów miejscowych. Obszar objęty planem ogólnym został podzielony na następujące strefy planistyczne, zgodnie z art. 13c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

1) SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
2) SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
3) SZ – strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
4) SU – strefy usługowe,
5) SP – strefy gospodarcze,
6) SR – strefy produkcji rolniczej,
7) SI – strefy infrastrukturalne,
8) SN – strefy zieleni i rekreacji,
9) SC – strefy cmentarzy,
10) SO – strefy otwarte,
11) SK – strefy komunikacji.

Podstawowe znaczenie przy podziale gminy Chłopice na strefy miały istniejące uwarunkowania gminy, w tym istniejąca struktura funkcjonalno- przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W planie ogólnym gminy Chłopice określono strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne, które odpowiadają specyfice gminy i jej potrzebom. Dokument wprowadza rozwiązania mające na celu kontynuację istniejącego zainwestowania, w tym zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjnej, a także ochronę i rozwój terenów zieleni i rekreacji. Szczególną uwagę zwrócono na zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, takich jak doliny rzeczne, obszary leśne, łąki oraz inne formy ochrony przyrody.

Prognoza podzielona jest na dwie części. Pierwsza obejmuje szczegółową ocenę istniejących uwarunkowań środowiskowych na obszarze objętym planem, uwzględniając podział środowiska na jego główne komponenty.

W ramach tej analizy dokonano charakterystyki obecnego użytkowania terenu, warunków gruntowo-wodnych, glebowych, rzeźby terenu, istniejących form roślinności i fauny, a także lokalnego klimatu i klimatu akustycznego. Część ta obejmuje analizę przestrzeni w granicach gminy z uwzględnieniem jej specyfiki, takich jak naturalne warunki geograficzne oraz zasoby przyrodnicze i kulturowe. W szczególności zwrócono uwagę na istniejące formy ochrony przyrody, w tym na korytarze ekologiczne. Zidentyfikowano też potencjalne zagrożenia.

Druga część prognozy odnosi się bezpośrednio do projektu planu ogólnego. Analizie podlega zgodność projektu z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska, takimi jak ustawa Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody oraz inne regulacje związane z zagospodarowaniem przestrzennym. W tej części przeanalizowano wpływ ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska. Prognoza dokonuje szczegółowej analizy skutków zapisów planu na środowisko przyrodnicze, społeczne i gospodarcze. Wskazano, że projektowane zmiany mogą prowadzić do ograniczonych przekształceń środowiska, takich jak uszczelnienie powierzchni biologicznie czynnych czy miejscowe zmiany w przepływie mas powietrza. Jednocześnie przyjęte rozwiązania minimalizują potencjalne negatywne skutki poprzez wprowadzenie ograniczeń w intensywności zabudowy, ochronę korytarzy ekologicznych oraz zachowanie ciągłości terenów zieleni. Projekt planu ogólnego uwzględnia również aspekt ochrony zasobów wodnych i gospodarki ściekowej. W aspekcie społecznym prognoza podkreśla, że realizacja planu przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców poprzez lepszy dostęp do infrastruktury, usług publicznych i terenów rekreacyjnych. Projekt zakłada również ochronę dziedzictwa kulturowego miasta, co pozwoli na zachowanie jego unikalnego charakteru i atrakcyjności turystycznej. Zapisy dokumentu są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, kładąc nacisk na integrację środowiska naturalnego z działalnością człowieka. Analiza wskazuje, że realizacja zapisów planu ogólnego nie wpłynie negatywnie na środowisko przyrodnicze ani nie spowoduje znaczących zmian w jego funkcjonowaniu. Prognoza zaleca jednak

dalsze monitorowanie środowiska oraz wprowadzenie środków ochronnych na etapie realizacji inwestycji. Szczególną uwagę należy zwrócić na kontrolę emisji zanieczyszczeń, ochronę wód powierzchniowych i gruntowych oraz przeciwdziałanie nadmiernemu hałasowi. Plan ogólny zakłada niewielkie zwiększenie terenów zabudowy, które będą ściśle powiązane z istniejącym zainwestowaniem. Wyznaczone obszary inwestycyjne będą miały ograniczony wpływ na lokalne ekosystemy. Dodatkowo dokument zachowuje znaczną część terenów otwartych, co pozwala na utrzymanie funkcji ekologicznych i krajobrazowych gminy. Należy także wskazać, że analizowany projekt planu ogólnego wprowadza korzystne tendencje związane z ograniczaniem procesów rozpraszania się zabudowy. Podsumowując, prognoza wykazuje, że realizacja projektu planu ogólnego dla gminy Chłopice jest zgodna z zasadami ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Wdrożenie planu przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, zapewni rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także ochroni cenne wartości przyrodnicze i kulturowe gminy. Skutki środowiskowe realizacji zapisów planu będą głównie lokalne i ograniczone dzięki zastosowaniu odpowiednich regulacji oraz działań minimalizujących potencjalne oddziaływania. Dokument stanowi podstawę do dalszego rozwoju gminy w sposób harmonijny.

Chłopice 30.06.2025r.

OŚWIADCZENIE

Jako autor opracowania pt.: Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Ogólnego Gminy Chłopice, niniejszym oświadczam, iż spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2024. poz. 1112 ze zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

PODPIS ZAUFANY
EWA
ATAMAN
21.08.2025 09:21:57 [GMT+2]
Dokument podpisany elektronicznie podpisem zaufanym

Ewa Ataman

Gabriela Samborowska

PODPIS ZAUFANY
GABRIELA
SAMBOROWSKA
21.08.2025 09:01:43 [GMT+2]
Dokument podpisany elektronicznie podpisem zaufanym